

Na srečanju med podtajnikom Rosatom in prefekti konkretni koraki za izvajanje zakona za zaščito slovenske manjšine

8

Na slovenskih šolah v Trstu in Gorici se je začelo novo šolsko leto

9-14

Dvaindvajseta Soška regata rekordna in zadnjič z dokumentom

15

SLOV.IK
Izobraževanje je naložba, je jasnejši pogled, je kapital za prihodnost.

Multidisciplinarni program za kakovostno kadrovske rast
Rok prijave zapade 15. septembra 2007
info@slovik.org

Primorski dnevnik

TOREK, 11. SEPTEMBRA 2007

Št. 214 (18.997) leto LXIII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.it/> e-mail: redakcija@primorski.it

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 0,80€ (191,71 SIT)

9 771124 666007

Podlaga za uspeh je medsebojno zaupanje

DUŠAN UDOVIČ

Predsednik vlade Romano Prodi je včeraj zapustil Slovenijo z najboljšimi vtisi. Zna biti, da je k temu prispeval svoje tudi zasebni del obiska s Postojnsko jamo, sončnimi vinorodnimi Brdi in zgodovinsko pomenljivim Kobaridom, kjer je bil Prodi deležen še posebno toplega sprejema. Pravi razlogi za zadoščenje pa vendarle tičijo v včerajšnjih razgovorih s slovenskim kolego Janezom Janšo in drugimi gostitelji. Zadovoljstvo je vsekakor lahko upravičeno in obojestransko. Morda se motimo, a vtis je, da so pogovori in snovanje skupnih načrtov med državama tokrat segli na strateško raven, tako kot še nikoli doslej. Iztočnice so vse velikega pomena za prihodnost srednje Evrope in Balkana, na tem scenariju pa želita državi odigrati vlogo kot partnerici, ki sta lucidno identificirali skupne interese.

Najprej trdna podpora Italije predsedovanju Slovenije v prihodnjem semestru. Ne gre za simbolično gesto, pač pa za interes, da se pospeši proces utrjevanja Evropske unije v trenutku, ko ta doživlja zastoje in zaplete. Slovenija bo imela odgovorno nalogo, pri kateri je pomembno imeti trdne zaveznike.

Drugo poglavje zadeva energiko, pristanišča, logistiko in prometne povezave, kar vse je za razvoj tega prostora ključnega pomena. Prodi je včeraj že kar obsesivno vztrajal na povezavi severnojadranskih pristanišč, brez katere zanje ni prave prihodnosti, konkurenca severa je sicer nepremagljiva. V sistemu Trsta, Kopra in Reke pa je velik potencial, nič drugega ni treba narediti kot to, kar že zdavnaj delajo Nemčija, Belgija in Nizozemska.

Tretja točka na dnevnem redu pogovorov je bil zahodni Balkan, glede katerega se Italija in Slovenija ujema v oceni, da je vprašanje rešljivo samo s čim prejšnjo integracijo republik nekdanje Jugoslavije v Evropsko unijo. Ne gre le za vprašanje varnosti, pač pa tudi gospodarskega in družbenega razvoja, kar je za varnost in stabilnost pravzaprav prvi pogoj.

V ta strateška gledanja sta Prodi in Janša smiselno vključila odnos do manjšin. Dosedanje poteze Prodijeve vlade kažejo na voljo, da se z uveljavljanjem zaščite za našo skupnost nadaljuje s konkretnimi koraki. Italijani v Istri pa bodo v prihodnjih letih potrebni še posebne pozornosti, ker jih bo dodatno ločevala schengenska meja, ki bo ob enem zunanjo meja Evropske unije.

O vseh navedenih vprašanjih je včeraj v glavnem vladalo soglasje, Prodi in Janša pa sta dala tudi občutek, da se je realno okrepiło medsebojno zaupanje, saj je navsezadnje najpomembnejše, saj je le na tej podlagi možno graditi.

BRDO PRI KRANJU - Italijanski predsednik vlade včeraj na uradnem delu obiska v Sloveniji

Med Prodiem in Janšo soglasje in skupna vizija

V parlamentu srečanji s Cukjatiem in Pahorjem

BAZOVICA 2007 - Spominska svečanost

Poziv k sožitju

Osrednja govornika Alessandro Tesini in Vasja Klavora

BRDO PRI KRANJU - Po nedeljskem srečanju s predstavniki italijanske skupnosti v Sloveniji, zasebnem obisku Postojnske jame, Goriških Brd in muzeja 1. svetovne vojne ter kostnice italijanskih vojakov v Kobaridu, je bil včeraj na Brdu pri Kranju uradni del obiska predsednika italijanske vlade Romana Prodi v Sloveniji. Po pregledu častne vojaške enote se je Prodi zadržal v pogovoru s predsednikom slovenske vlade Janezom Janšo. Na srečanju vladnih delegacij Slovenije in Italije sta sodelovala tudi slovenski zunanji minister Dimitrij Rupel in državni podsekretar italijanskega ministristva za zunanjo trgovino Miloš Budin. Pozneje se je Prodi v slovenskem parlamentu sestel s predsednikom Francoem Cukjatiem in predsednikom Socialnih demokratov Borutom Pahorjem.

Na 2. strani

Pozitivna ocena Bruslja za povezavo Trst - Divača

Na 7. strani

Občina Trst: predlog za združitev kraških rajonov

Na 8. strani

Ženske ideje za ustanovno skupščino Demokratske stranke

Na 9. strani

Aleš Doktorič ob trideseti obletnici Kinoateljeja: Manjšina še ni posvojila filma

Na 12. strani

IRAK - Petraeus Umik ameriških sil ni še mogoč

WASHINGTON - Poveljnik ameriških vojaških sil v Iraku general David Petraeus je včeraj nastopil pred skupnim odborom za mednarodne odnose in obrambo predstavnika doma kongresa, kjer je skupaj z veleposlanikom v Iraku Ryanom Crockerjem poročal o položaju v Iraku. Težko pričakovano poročilo so takoj na začetku zmotili protestniki, ki so generalu vzklicali, naj pove resnico. Sicer pa v njem ni bilo bistvenih novosti. Petraeus je dejal, da bo mogoče začeti umikati ameriške sile iz Iraka šele čez čas.

Na 13. strani

ŠPANSČINA - FRANCOŠČINA - NEMŠČINA - SLOVENŠČINA

ANGLEŠČINA - SLOVENŠČINA - HRVAŠČINA

• Dnevni in večerni jezikovni tečajji vseh stopenj
• Posebni tečajji za predšolske otroke, osnovnošolske otroke, srednješolsko mladino
• Intenzivni tečajji in konverzacija
• Tečajji za podjetja
• Pripravljalni tečajji za izpite University of Cambridge
• Predavatelji v materinščini

Pooblaščen center št. 5934

TRINITY
COLLEGE LONDON

• Cast: upravni center in opora Trinity za Furlanijo Julijsko krajino predavateljem angleščine
• Sedež izpitov Trinity College London

Jezikovni tečajji

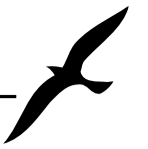
SCUOLA PER INTERPRETI

Trst, Ul. S. Francesco 6 - Tel./Fax 040.371300
www.scuolaperinterpreti.it - E-mail: info@scuolaperinterpreti.it

Skerlavai draguljarna

DARILA ZA VSAKO PRILIKOŠT

Trst
Ul. Battisti, 2
Tel. 040-760612

BRDO PRI KRANJU - Po neformalnem obisku v nedeljo včeraj uradni del pogovorov Prodija v Sloveniji

Italija in Slovenija v bistvenih vprašanjih povsem usklajeni

Predsednik italijanske vlade se je po srečanju z Janezom Janšo v parlamentu sestal s predsednikom Francetom Cukjatiem

BRDO PRI KRANJU - Italijanski premier Romano Prodi je v okviru uradnega obiska v Sloveniji obljubil polno podporo Italije slovenskemu predsedovanju Evropski uniji. Z gostiteljem, slovenskim premierom Janezom Janšo, sta včeraj na Brdu pri Kranju govorila o poglobitvi gospodarskega sodelovanja, pa tudi o položaju obeh manjšin, pri čemer sta ocenila, da je bil na tem področju storjen občuten napredek. Kot je na skupni novinarski konferenci po srečanju v ponedeljek povedal Janša, je italijanski premier podporo Sloveniji zagotovil tudi pri reševanju vprašanj med Slovenijo in Hrvaško, potem ko ga je Janša seznanil z načelnim dogovorom, ki ga je sklenil s hrvaškim premierom Ivom Sanaderjem konec avgusta na Bledu. Janša sicer ni natančneje pojasnil, ali sta s Prodiem v okviru teh vprašanj govorila tudi o hrvaški zaščitni ekološko-ribolovni coni v Jadranu, ki jo namerava Zagreb do 1.

januarja 2008 uveljaviti tudi za države EU, se pravi tudi za Italijo in Slovenijo.

So pa iz kabineta predsednika DZ Franceta Cukjatija po pogovorih predsednika DZ s Prodiem sporočili, da je Prodi dejal, da vidi edino rešitev odprtega vprašanja s Hrvaško glede ribolova v dogovoru med Hrvaško, Slovenijo, Italijo in Evropsko komisijo. »Ni možnosti za enostransko, niti dvostransko rešitev«, je dejal Prodi. Italijanski premier je v pogovoru s Cukjatiem sicer poudaril pomen sodelovanja med državama v EU, še posebej v času slovenskega predsedovanja.

Tudi Janša in Prodi sta se posvetila predvsem programu in prioritetam slovenskega predsedovanja EU v prvi polovici prihodnjega leta. Kot je dejal Janša, ima Italija kot ustanovna članica povezano veliko izkušenj s predsedovanjem EU, zato so bili pogovori s Prodiem, sicer nekdanjim predsednikom Evropske komisije, še posebej pomembni. Prodi pa je zagotovil, da Italija slovensko predsedovanje EU v celoti podpira, tudi politično.

Z Janšo sta ob tem dejala, da se strinjata glede vseh prioritet, ki jih je izpostavila Slovenija, zlasti glede Zahodnega Balkana. »Z veseljem ugotavljam, da imamo zelo podobne poglede na reševanje problemov v regiji«, je dejal Janša.

Prodi je ob tem pojasnil pisno pobudo italijanske vlade portugalskemu predsedstvu EU, da je treba Srbiji posvetiti posebno pozornost in ji dokazati, da v tem težavnem obdobju, ko se odloča o prihodnjem statusu Kosova, ni sama. Kot je poudaril, se bodo tragedije na območju bivše Jugoslavije končale šele, ko bodo vse države v EU. Janša je ob tem izrazil upanje, da se z realizacijo tovrstnih pobud ne bo čakalo do rešitve kosovskega vprašanja.

Sicer sta premiera veliko pozornosti posvetila tudi gospodarskemu sodelovanju med državama, ki je po njunem mnenju dobro, a so možnosti za še večje sodelovanje še vedno odprte. Pri tem sta izpostavila dobro rast dvostranske trgovine, Prodi pa se je zavzel tudi za povečanje neposrednih investicij. V okviru gospodarskega sodelovanja sta sicer govorila predvsem o sodelovanju na energetskem in prometnem področju, pri čemer se je Prodi zavzel za združevanje pristanišč v Kopru in Trstu, kar naj bi razširili še na Reko, oba pa sta se zavzela za izboljšanje infrastrukture v regiji, kar naj bi dosegli s skupnimi projekti. Glede uplivenjalnika v tržaškem zalivu je Prodi dejal, da ga Italija potrebuje, ne namerava pa narediti nobenega koraka brez usklajevanja s Slovenijo in upoštevanja ekoloških problemov. Vodilo naj bo pri tem transparentna.

Janša in Prodi sta govorila tudi o položaju slovenske manjšine v Italiji in italijanske v Sloveniji, pri čemer sta ocenila, da je bil na tem področju storjen velik napredek. Zlasti Janša je bil zadovoljen z dejanji, ki jih je vlada v Rimu storila v zadnjem letu glede izvajanja zaščitnega zakona za slovensko manjšino v Italiji. Pri tem je izpostavil sprejetje sezna-

Predsednika italijanske in slovenske vlade Romano Prodi in Janez Janša pregledujeta častno vojaško enoto

ANSA

PRODI V SLOVENIJI - Zelo pozitivna ocena podsekretarja Miloša Budina

Z vsakim srečanjem se v dvostranskih odnosih krepijo poznavanje, iskrenost in zaupanje

Podsekretar Miloš Budin je ves čas spremljal predsednika vlade na razgovorih, sodeloval je tudi pri načrtovanju obiska, njegova ocena Prodijevega obiska v Sloveniji pa je zelo pozitivna. »Prodi uživa v Sloveniji velik ugled, saj je znano, da si je veliko prizadeval za njeno vključitev v Evropsko unijo in to na vseh ravneh. Po vsakem bilateralnem srečanju so odnosi med sosedama vse bolj spontani, naraščata iskrenost in medsebojno zaupanje«, ocenjuje Budin.

Podsekretar ugotavlja, da je bistveno spoznanje obeh držav, da sta krepitev sodelovanja in gospodarska integracija v tem prostoru neobhodno potrebni. »Integracija gre v vsakem primeru po neki svoji poti in državi bi bili anahronistični, če se ne bi tega zavedali. V tem prostoru smo v fazi preseganja delitve na državni osnovi, ki je v preteklosti zaznamovala tudi gospodarske sisteme. Zato je povsem realistično in logično, da

želita obe državi v procesu integracije tega prostora razviti ves potencial in sinergije. V tem smislu sta pristanišči Trsta in Kopra emblematični. Skupaj in še v povezavi z Reko sta najbližji izhod na Mediteran za države Evropske unije, učinkovita in konkurenčna pa so lahko samo kot poenoten sistem, tu ni alternativ. Vendar ne gre samo za pristanišča, temveč za ves logistični sistem, ki povezuje Evropo z morjem«, poudarja Budin ob ugotovitvi, da poteze Prodijeve vlade navdihuje zavest, da je treba ta prostor integrirati.

Budin ocenjuje kot bistven tudi dogovor o skupni vlogi Italije in Slovenije na Balkanu, kjer bo tudi Kosovsko vprašanje gotovo lažje reševa-

PODSEKRETAR ZA ZUNANJO TRGOVINO MILOŠ BUDIN

KROMA

ne v Sloveniji. Signali so jasni, pomembni rezultati so vidni, očiten pa je tudi namen, da se nadaljuje po tej poti. Na našo pripombo, da še ni podpisa predsednika republike pod dekret o seznanju občin, ki ga je odobril Paritetni odbor, je Budin ocenil, da je podpis pričakovati v prihodnjih dneh. (du)

ma 32 občin v Furlaniji - Julijski krajini, kjer se bo zaščitni zakon izvajal, in pa odločitev za o ustnovitvi dvojezične nižje srednje šole v Špetru.

Oba premiera sta se sicer v nedeljo sestala s predstavniki manjšin; Prodi dopoldne v Ljubljani z voditeljem Italijanske unije Maurizioem Tremulom, Janša pa popoldne v Kobaridu s predstavniki slovenskih organizacij v Italiji, ki so člani sveta vlade za Slovence v zamejstvu. V pogovorih sta se premiera dotaknila tudi vprašanja umetnin, ki so bile po drugi svetovni vojni odpeljane s slovenskega ozemlja. Kot je pojasnil Janša, trenutno potekajo pogovori na ravni lastnikov teh umetnin, zato sta se s Prodiem strinjala, da še počakata, »če bodo ti pogovori obrodili sadove«.

O optantskem vprašanju se premiera, kot sta zagotovila, nista pogovarjala. Janša je na skupni novinarski konferenci kljub temu spomnil, da je Slovenija v zvezi s tem vprašanjem izpolnila svoje obveze po Osimskih sporazumih in za odsveto lastnino optantom po drugi svetovni vojni na skrbniški račun v Luksemburgu nakazala svoj del finančnih obveznosti.

Po Cukjatiju se je Prodi v ponedeljek srečal še s predsednikom največje opozicijske stranke SD Borutom Pahorjem, vodjo poslanske skupine SD Miranom Potrčem in poslancem SD, nekdanjim premierom Antonom Ropom.

LJUBLJANA - Srečanje

Prodi tudi z Borutom Pahorjem

LJUBLJANA - Italijanski premier Romano Prodi se je včeraj v okviru uradnega obiska v Sloveniji sešel tudi s predsednikom največje opozicijske stranke Socialnihdemokratov Borutom Pahorjem, vodjo poslanske skupine SD Miranom Potrčem in poslancem SD, nekdanjim premierom Antonom Ropom. Kot je po srečanju v Ljubljani povedal Pahor, so s Prodiem spregovorili o odprtih vprašanjih med državama in o priložnostih, ki jih imata spričo skupnih projektov, govorili pa so tudi o položaju manjšine. V zvezi s slednjim je Pahor izpostavil, da bi morala Italija slovenski manjšini zagotoviti pravice, ki ji bodo dale možnost, da okrepi svojo slovensko narodno identiteto; pri tem je pomembno, da Italija Slovenijo obravnava kot partnerico in sosedo, tako kot vse druge sosedo. Po mnenju Pahorja bi bilo tudi treba ustvariti »ozračje zaupanja in spo-

štovanja, ki bo šlo preko predsodkov, ki jih je za seboj pustila zgodovina«.

Poleg odprtih vprašanj so na srečanju s Prodiem spregovorili tudi o možnostih, da Italija in Slovenija s skupnimi močmi storita kaj več za to, da »sinergični učinek pri različnih projektih učinkuje na obe državi«. Po mnenju Pahorja so možnosti spričo skupnega sodelovanja v EU sedaj bistveno večje, kot so bile kdajkoli prej. Priložnosti, ki jih imata obe državi ob projektih, kot so peti koridor ter sodelovanje koprškega in tržaškega pristanišča, so tako velike, da jih ne smeta izpustiti, je še poudaril Pahor.

Pahor je v izjavi še pojasnil, da je bil glavni razlog za srečanje s Prodiem ta, da imajo v italijanski vladni koaliciji pod vodstvom Prodija večino Levi demokrati Piera Fassina, s katero je SD skupaj v Stranki evropskih socialistov (PES).

UNIJA ISTRANOV

»Izjave Prodija sramotne«

Tržaška ezulska Unija Istranov je ob včerajšnjem obisku predsednika vlade Prodija v Sloveniji izdala tiskovno noto, s katero poudarja, da so besede, ki naj bi jih izrekel med nedeljskim obiskom v Kobaridu »sramotne«. V sporočilu se predsednik organizacije Massimiliano Lacota nanaša na Prodijev stavek, da je treba z »Evropo izbrisati dvajset stoletij tragedij«. V sporočilu Lacota ugotavlja, da se o Ezulih ni reklo niti besede, po njegovi oceni pa ni nič bolj lažnivega in sramotnega od tega, kar je rekel Prodi, »ki bi moral kot bivši predsednik Evropske komisije vedeti, da je v Evropi več kot dvajset milijonov beguncev, državljanov Evropske unije, ki čakajo na pravično rešitev svojih problemov«. Vendar, ugotavlja Lacota, geslo je kot vedno posel in nič drugega. Predsedni ezulske organizacije ugotavlja, da Italija dosledno nadaljuje s politiko gospodarske krepitve na koži ezulov in pregazi vse, kar ni funkcionalno njenim načrtom, Slovenija pa bo to spretno izkoristila.

KOBARID - Člani sveta slovenske vlade za manjšine na srečanju s premierom Janezom Janšo

Pozitivne rešitve a tudi vrsta odprtih vprašanj

Položaj naše skupnosti so orisali Jole Namor (SKGZ), Drago Štoka (SSO) in Damijan Terpin (SSk)

Tako kot je že nekaj časa redna praksa, se je predsednik slovenske vlade Janez Janša pred uradnim srečanjem s Prodiem sestel s predstavniki Slovencev v Italiji. Namen srečanja je bil pregled stanja v manjšini zato, da se na srečanju Janša-Prodi opozori na odprta vprašanja in spodbudi njihovo reševanje. Do srečanja je prišlo v nedeljo popoldne v kobariškem hotelu Hvala.

Poleg Janše so slovensko vlado zastopali še zunanji minister Dimitrij Rupel, državni sekretar za Slovence v zamejstvu in po svetu Zorko Pelikan, svetovalec predsednika vlade za zunanje zadeve Andrej Rahten in svetovalka iz predsednikovega kabineta Andreja Šimenc. Našo skupnost pa so zastopali člani sveta za manjšino pri predsedniku vlade Jole Namor (SKGZ), Drago Štoka (SSO) in Damijan Terpin (SSk).

Predsednik SSO Drago Štoka je obrazložil trenutni položaj Slovencev v Italiji, v katerem je glede zaščitnega zakona pod Prodijevo vlado prišlo do pozitivnih premikov. Ponovno je bil aktiviran Paritetni odbor, ki je bil prej deležen bojkota, potrjen je bil seznam občin, kjer se bo izvajala zaščita, manjka pa še podpis predsednika republike pod ustreznimi dekreti. Dober znak je tudi ustanovitev dvojezične nižje srednje šole v videmski pokrajini, z izvajanjem zaščite pa morajo državni organi nadaljevati v vseh njenih aspektih.

Informacijo sta dopolnila Damijan Terpin in Jole Namor. Terpin je poleg potrebe po nadaljnjem izvajanju zaščitne zakonodaje omenil volilni zakon, pri katerem se je na deželni ravni uveljavil tako imenovani evropski model, ki bo manjšini olajšal izvolitev svojega predstavnika v deželni svet. Podobno bi morala biti nadalje zagotovljena možnost izvolitve tudi v parlament. Jole Namor je prav tako pozitivno ocenila premike v izvajanju zaščite, opozorila pa je tudi na več nerešenih problemov, med drugim na dejstvo, da manjšina že 15 let prejema enake finančne prispevke, kar njeno delo omejuje na minimum in ne dopušča razvoja. Opozorila je na problem financiranja in razvoja slovenskih medijev v zamejstvu, Primorski dnevnik in dva tednika, kjer je kriza vedno latentna, brez dodatnih prispevkov prav tako ne bo možnosti za razvoj. Med razgovorom je bil poudarjen tudi pomen zaščite italijanske manjšine v Sloveniji in sodelovanja s Slovenci v Italiji.

Predsednik slovenske vlade Janez

Janša je v pogovoru z novinarji po srečanju naglasil pomen manjšinskega vprašanja, ki bo gotovo v ospredju pogovorov s predsednikom italijanske vlade. Vrsta vprašanj se rešuje, so pozitivni premiki, a je še veliko problemov na dnevnem redu, je dejal Janša in izrazil zadovoljstvo, da stvari vendarle gredo v optimistično smer. Izrekel je željo, da bi predsednik države čim prej podpisal odlok o 32 občinah, ki jih je določil Paritetni odbor, zadovoljen pa je bil tudi za šolo v Benečiji, saj gre za najšibkejši člen Slovencev v Italiji, kjer je bilo na pozitivne posege treba dolgo čakati. Glede italijanske manjšine v Sloveniji je premier zagotovil, da bo ohranjen in presežen evropski standard zaščite, na novinarjevo vprašanje o vidnosti signala TV Slovenije med Slovenci videmske pokrajine pa je Janša dejal, da očitno še niso bili narejeni vsi potrebni koraki, čeprav zakonska podlaga obstaja. To bo vsekakor treba urediti, kajti tudi sodobna tehnika danes to omogoča, je dejal Janša. (du)

Predsednik slovenske vlade Janez Janša, zunanji minister Dimitrij Rupel in državni sekretar za Slovence po svetu Zorko Pelikan so se v hotelu Hvala sestali z Jole Namor (SKGZ), Dragom Štoko (SSO) in Damijanom Terpinom (SSk)

BUMBACA

KOBARID - Prodi v nedeljo obiskal muzej 1. svetovne vojne in kostnico italijanskih vojakov

Z Evropo izbrisati dvajset stoletij tragedij, da se kaj takega nikoli več ne bi zgodilo

Direktor Kobariškega muzeja Jože Šerbec je gostom obrazložil eksponate muzejske zbirke

BUMBACA

KOBARID - Pred muzejem 1. svetovne vojne v Kobariidu je italijanskega predsednika vlade v nedeljo popoldne spontano pričakala množica domačinov in časnikarjev. Med ljudmi je krožila vest, da je to prvi obisk nekega predsednika italijanske vlade v Kobariidu po Benitu Mussoliniju, ki je prišel leta 1938 na odprtje kostnice italijanskim vojakom, padlim v prvi svetovni vojni. Takrat je fašističnega diktatorja čakal naš nekdanji novinarski kolega Franček Kavš, ki se je kot mlad tigrovec opasal z razstrelivom in pripravil atentat na dučega. Množica šolskih otrok mu je preprečila namero, ker ni hotel povzročiti pokola nedolžnih žrtev.

Na ta dogodek se je spomnil marsikdo od prisotnih, Romano Prodi pa je kajpak doživel vse kaj drugačen sprejem. Ko je v spremstvu slovenskega premiera Janeza Janše izstopil iz avtomobila, so ga ljudje sprejeli s toplim aplavzom. Prav tako so malo potem z aplavzom sprejeli njegovo soprogo Flavio in spremljevalko Janezza Janše Urško Bačovnik. Poleg domačinov je bilo veliko italijanskih in tujih turistov, precej je bilo tudi alpincev, ki so bili na izletu po Soški dolini in so si ob tej priložnosti prišli ogledat muzej, ne da bi vedeli, da bodo srečali predsednika italijanske vlade.

Prodiu so izrekli dobrodoščilo kobariški župan Robert Kavčič, načelnik tolminske upravne enote Zdravko Likar in celoten kolektiv muzeja, ki ga je vodil Jože Šerbec.

Muzej je na Prodija naredil velik vtis, napisal je tudi daljše posvetilo v spominsko knjigo. Na srečanju s časnikarji je predsednik vlade povedal, da je potrebno z dograditvijo Evrope izbrisati dvajset stoletij tragedij. Dejal je, da bo Italija trdno ob strani Sloveniji v njenem semestru predsedovanja Evropski uniji in izrazil upanje, da bo to obdobje ključno za premostitev zastojev, pred katerimi se nahaja Evropa. Prodi je tudi povedal, da je kljub zasebnemu značaju prvoga dne obiska dejansko že začel pogovore s predsednikom slovenske vlade, s katerim je takoj našel skupni jezik.

Prodi se je po ogledu muzeja odpravil na kostnico, kjer se je poklonil padlim italijanskim vojakom z željo, da bi se kaj takega nikoli več ne zgodilo. K spomeniku je predsednik položil cvetje. (du)

GORIŠKA BRDA - Prodi na vinogradniškem posestvu Aleša Kristančiča

Prvič na pokušnji »čezmejnega« vina, pol iz vinograda v Sloveniji, pol iz briškega griča v Italiji

V znameniti kleti Kristančičevih je vladalo prijateljsko in neformalno vzdušje

BUMBACA

GORIŠKA BRDA - Romano Prodi je v nedeljo po srečanju s predstavniki italijanske manjšine in obisku Postojnske jame ob 13. uri skupaj s predsednikom vlade Janezom Janšo, zunanjim ministrom Dimitrijem Ruplom ter drugimi člani spremstva s helikopterjem prispel k družini Kristančič v Medano. Aleš Kristančič je o obisku povedal, da je bilo vzdušje bolj prijateljsko kot uradno, kljub temu, da je beseda tekla tudi o politiki. Med Prodijevimi najbolj zanimivimi izjavami je bila ta, da se Italija o nobenih slovenskih odločitvah ne bo odločala enostransko, tudi glede odnosov s Hrvaško ne. Na Rupljevo pobudo za odprtje mejnega prehoda Neblo tudi preko noči je povedal, da se bo sam zavzel za to. Prodi je vino hiše Movia primerjal z mejo: »Saj ko človek drži kozarec v rokah, ne misli na to, v kateri državi so trte rasle, ampak kako dobro je.« Prodi je bil namreč zelo začuden nad dejstvom, da imajo nekateri Brici, med njimi tudi Kristančičevi, polovico vinograda v Sloveniji, polovico pa v Italiji. (sj)

Ferdo Bidovec, Franjo Marušič, Zvonimir Miloš in Alojz Valenčič so bili junaki in ne teroristi, in to je neizpodbitno dejstvo. Svoje življenje so v duhu antifašizma žrtvovali za vrednote, kot so svoboda, sožitje in strpnost, in so obenem postavili temelje narodnoosvobodilnega boja. Bazoviški junaki so bili v tem smislu prelomnica v primorski zgodovini. Antifašizem pa je še danes potreben, ker skušajo nekateri enačiti partizane s kolaboracionisti, prav partizanski boj pa je v današnji Sloveniji pogostokrat zamolčan z namenom, da se bi se predvsem njegove pozitivne plati porazgubile v poplavi zlonamernih natolcev.

To je naglasil podpredsednik Državnega zbora Republike Slovenije Vasja Klavora, ki je imel osrednji govor na nedeljski spominski svečanosti v spomin na bazoviške junake ob 77. obletnici njihove ustrelitve. Bazoviški junaki so potrdili, da je treba za pridobitev svobode tudi darovati življenje, je povedal. Bazovica je obenem tudi spoznanje, da je s priznanjem odgovornosti mogoče ustvariti nova pota sožitja med slovenskim in italijanskim narodom. Če pa je po eni strani Klavora (čigar govor objavljamo v celoti) pred spomenikom potrdil, da so bili bazoviški junaki na pravi strani zgodovine in da je Bazovica legitim odgovor tlačenegega na terorizem tlačitelja, je svečanost na bazovski gmajni po drugi zaznamovala sla oziroma zahteva po sodelovanju in sožitju med tu živečimi narodi. Odločen znak odprtosti je prinesel osrednji govornik v italijanskem jeziku, predsednik deželnege sveta Furlanije-juljske krajine Alessandro Tesini, ki je med drugim poudaril, da je fašizem prizadel ogromno gorja slovenski in drugim manjšinskim skupnostim na tem ozemlju. V tem smislu se je med drugim zavzel za tak način spominjanja teh dogodkov, ki bi iz prestalega trpljenja privedel do prihodnosti bratstva in sožitja. Nujo po sodelovanju je poudaril tudi predsednik Hrvatske zajednice v Trstu Damir Murković, ki je pozval h krepitvi sodelovanja med slovensko in italijansko narodnostno skupnostjo.

Sicer je svečanost pred spomenikom bazoviškim junakom, ki jo je priredil Odbor za proslavo bazoviških junakov pri Narodni in študijski knjižnici v Trstu, občuteno spremljala množica ljudi. Med njimi so bili podtajnik na ministrstvu za evropske zadeve in mednarodno trgovino Miloš Budin, podtajnik na notranjem ministrstvu Ettore Rosato, predsednica Pokrajine Trst Maria Teresa Bassa Poropat, tržaški pokrajinski predsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze Igor Gabro-

Množica na osrednji slovesnosti

KROMA

vec, član izvršnega odbora Sveta slovenskih organizacij Igor Švab, generalni konzul Republike Slovenije v Trstu Jože Šušmelj, župana občin Zgonik in Dolina Mirko Sardoč in Fulvia Premolin, podžupan Občine Repentabor Marko Pisani, občinski odbornik Občine Milje Piero Veronese, občinska odbornica Občine Devin-Nabrežina Tjaša Švara, podžupanja Občine Nova Gorica Darinka Kozinc, predsednik Zveze združenj borcev NOB Slovenije Janez Stanovnik in številni predstavniki političnih strank ter stanovskih, borčevskih in športnih organizacij z obeh strani meje.

Niz prireditev Bazovica 2007 je v nedeljo dosegel svoj vrhunec, je podčrtal predsednik Odbora za proslavo bazoviških junakov pri NŠK Milan Pahor. Svečanost so ob častni straži tabornikov Rodu modrega vala, skavtov Slovenske zamejske skavtske organizacije in ob prisotnosti tabornikov iz številnih rodov iz Slovenije oblikovali združeni pevski zbori pod vodstvom Pie Cah in Godbeno društvo Viktor Parma iz Trebč. Prireditve se je kot običajno začela po prihodu udeležencev pla-

ninskega pohoda ŠZ Sloga, ki so jih prisotni sprejeli s ploskanjem. Pred polaganjem vencev je zbrane nagovoril Pahor, ki se je v slovenščini in italijanski zamislil nad pomnom Bazovice. Še pred tem sta trobentača Janko Andolšek in Jan Foraus zaigrala note pesmi Kaj ti je deklica. Njihova imena, vklesana v kraški kamen, pričajo o nezlomljivem odporu do italijanskega fašizma, ki je teptal Slovence in Hrvate v tedanji Juljski krajini in Istri, je uvodoma poudaril Pahor. Bazovica je zato spomin na tragične dogodke nasilja nad slovenskim in hrvaškim narodom, vendar želi na podlagi spoštljivejšega spomina in zavesti postati tudi simbol prijateljstva in sodelovanja med narodi. To so naše želje in težnje, je naglasil, čeprav je za nekatere kroge Bazovica še vedno problem, nevarna sindrom, nevaren strah, stereotip slovenske in slovanske groznice in nevarnosti. V Bazovici je italijanska država storila nasilje in zločin nad svojimi ljubitelji pohodov: skupno jih je bilo letos okoli 400, med temi 116 takih, ki so se tokrat na pohod prišli prvič. Veliko je bilo izkušenih planincev, prav tako veliko navadnih izletnikov in ljubiteljev Krasa, ki so se želeli tudi na tak način pokloniti spomnu Bidovca, Marušiča, Miloša in Valenčiča. Poleg zamejskih pohodnikov jih je bilo veliko tudi z druge strani meje, iz Ilirske Bistrice, z Raven na Koroškem, iz Sežane in skupina Kulturnega društva Bazovica z Reke.

PLANINSKI ODSEK AŠZ SLOGA

Tudi letos uspel tradicio

odvija se vse od leta 1980 - Udeležujejo pa se ga ob pohodnikih s Tržaškega in Goriškega tudi š

Požrtvovalni planinski odsek AŠZ Sloga z Viktorjem Stoparjem na čelu je v nedeljo priredil tradicionalni pohod »Bazoviški junaki«, ki se na dan osrednje spominske svečanosti odvija vse od leta 1980. Pri bazovskem kalu se je že krepko pred napovedanim startom zbrala velika množica ljubiteljev pohodov: skupno jih je bilo letos okoli 400, med temi 116 takih, ki so se tokrat na pohod prišli prvič. Veliko je bilo izkušenih planincev, prav tako veliko navadnih izletnikov in ljubiteljev Krasa, ki so se želeli tudi na tak način pokloniti spomnu Bidovca, Marušiča, Miloša in Valenčiča. Poleg zamejskih pohodnikov jih je bilo veliko tudi z druge strani meje, iz Ilirske Bistrice, z Raven na Koroškem, iz Sežane in skupina Kulturnega društva Bazovica z Reke.

Pohod je potekal po običajni poti: od bazovskega kala so se podali proti Jezeru, nato ob robu doline Glinščice do Drage in preko Peska in Gročane prišli do dvolastniškega mejnega prehoda, ki je bil tokrat odprt za vse. Udeleženci pohoda so se nato povzpeli do kočice na Jermancu, kjer so

sovi iz Slovenije, ki so se slišali na letošnji Dragi, pravi Pahor. Bazovica je jasna in nedotakljiva stalnica vseh Slovencev v Italiji: isto mora postati tudi v matični Sloveniji. Radi bi tudi, da bi se v Bazovici dokončno uredil zgodovinski, spominski in naravni park, je naglasil Pahor in dodal, da v slovenskih krogih pravijo, da bo do tega res prišlo. Zaradi vsega tega in mnogo drugega je Bazovica še kako potrebna, je zaključil, ker hočemo ohraniti svoj pravi, lasten obraz v Evropi. In pri tem je Bazovica pravi primer.

Pahorjevemu posegu je sledilo slovesno polaganje vencev, ki so jih prinesle številne delegacije. Na spomenik bazoviškim junakom so vence ob notah pesmi Žrtvam prispevali Odbor za proslavo bazoviških junakov pri Narodni in študijski knjižnici v Trstu, skupna delegacija SKGZ in SSO, vladna delegacija Republike Slovenije in generalni konzulat Republike Slovenije v Trstu, Republiški odbor Zveze združenj borcev Republike Slovenije, Odbor zveze združenj borcev Sežana, Društvo za negovanje rodoljubnih tradicij organizaci-

je Tigr Primorske, pokrajinski odbor Anpi-Aned-Anppia, Občina Nova Gorica in Upravna enota Nova Gorica, župani občin Dolina, Repentabor in Zgonik, sekcija Anpi-Vzpi Dolina-Prebened-Mačkolje, sekcija Anpi-Vzpi Boršt-Zabrežec, sekcija Anpi-Vzpi Boljunec, taborniki in tabornice Rodu Modrega vala, Stranka slovenskih in italijanskih komunistov, stranka Levih demokratov, Stranka komunistične prenove, stranka Slovenske skupnosti, ŠZ Sloga, Odbor za spomenik padlim v NOB iz Škednja, od Sv. Ane in s Kolonkovca, KD Ivan Grbec in ženski zbor iz Škednja ter družina Bidovec iz Kranja.

Polaganju vencev so sledili Murkovičev nagovor in glavna govora Tesinija ter Klavore. Pred zaključnim Pahorjevim pozdravom, ki se je zahvalil vsem sodelujočim, so spominsko svečanost sklenili združeni zbori s pesmijo Vstajenje Primorske. Pesem je občinstvo spremljalo z bučnim ploskanjem, z ostalimi pa jo je zapela tudi desnosredinska devinsko-nabrežinska odbornica.

Aloja Gašperlin

NASTOP TPPZ

Partizanska pesem poziva k bratstvu, svobodi in miru

Kot je že večletna tradicija, je v sklopu prireditev v spomin na štiri bazoviške junake nastopil tudi tržaški partizanski pevski zbor Pinko Tomažič. Po sveti maši in procesiji s petjem ob prazniku Matere Božje je v soboto okrog 20.30 na vrtu Gospodarske zadruge v Bazovici glasno zadonela tudi uporniška pe-

sem. Pod taktirko dirigentke Pie Cah in ob spremljavi štirih harmonikarjev so partizanske pevke in pevci številnim poslušalcem postregli s sklopom slovenskih, italijanskih, bolgarskih, španskih in srbskih revolucionarnih ljudskih napevov, ki hrepenijo po svobodi in miru, po bratstvu in ljubezni med narodi.

Prihod letošnjih pohodnikov na bazovsko gmajno

KROMA

Marušiča, Zvonimirja Miloša in Alojza Valenčiča

ččen poziv k sožitju ivečimi narodnostnimi skupnostmi

avora in predsednik deželnega sveta FJK Alessandro Tesini - Pozdravil je tudi Damir Murković

ALESSANDRO TESINI

Prihodnost naj bo v duhu sožitja in sodelovanja

Alessandro Tesini, predsednik
deželnega sveta Furlanije Julijske
krajine

Poziv k sodelovanju in sožitju ter k odpravljanju diskriminacij v duhu prijateljstva med narodi je zaznamoval poseg predsednika deželnega sveta Furlanije-julijske krajine Alessandra Tesinija, ki je na svečanosti na bazovski gmajni imel glavni govor v italijanski. Zgodovina nas danes ne deli več, je med drugim poudaril, saj je veliko več stvari, ki slovenski in italijanski narod združujejo. Zato gre gojiti vrednote, kot so spoštovanje drugačnosti, varovanja človekovih pravic in spoštovanje osebe ob novi etiki sožitja.

Tesini je uvodoma spomnil na žrtvovanje bazoviških junakov in pozval, naj se iz gorja, ki ga je fašizem prizadel Slovincem, rodi novo obdobje sožitja in medsebojnega sodelovanja. Posvečati vsako leto en dan spominu na žrtve fašizma morda ni dovolj, pa je vendar simbolična gesta, katere cilj mora biti nova prihodnost, v kateri ne bi manjšine več bile podvržene diskriminacijam, socialnemu zapostavljanju ali političnemu preganjanju, če ne celo uničevanju na osnovi ideoloških predsodkov. Fašizem je večkrat kruto udaril po Slovincih in Hrvatih in je njegova raznarodovalna politika pustila še ne povsem zaceljene rane, tudi zaradi stalnega zlorabljanja zgodovine v politične namene. Temu se moramo vselej upirati mirno, a odločno, je naglasil Tesini.

Danes je ozračje drugačno, umirjeno in takšno mora ostati s prispevkom vseh, Italijanov in Slovencev, saj k sreči zgodovina ne deli več teh dveh narodov. Zato je treba obdobje etnične in ideološkega sovraštva pustiti za sabo in kmalu bo prišel dan, ko bomo vsi skupaj počastili spomin vseh padlih, je poudaril Tesini. Vendar zgodovinskega spomina ne moremo površno zbrisati. Toda spomin na tragične dogodke ne sme vezati ljudi na

ALESSANDRO
TESINI
KROMA

preteklost in gojiti v njih sovraštvo. Nasprotno, treba je zavračati nove predsodke in diskriminacije. Še zlasti nesprejemljivo pa bi bilo, ko bi Italijani in Slovenci pod pretvezo lastnih mrtvih podžigali medsebojno sovraštvo na območju, ki ga je stoletja zaznamovalo sobivanje različnih kultur. To je namreč zemlja vseh nas, je naglasil. Zato sta nujna sodelovanje in solidarnost v duhu enakosti in spoštovanja različnosti. Nekdo je rekel, da se družbo sodi po tem, kako ravna z manjšinami: to drži, ker je to pokazatelj njene kulture in vrednot.

Vrednote, na katerih graditi prihodnost, so torej v tej luči spoštovanje in ovrednotenje različnosti, dialog, strpnost in nova etika sožitja. Strpnost je v tem okviru temeljni pogoj, toda ne v smislu pasivnega sprejemanja različnosti, ampak kot pogoj za razvijanje komuniciranja v luči medsebojne izmenjave med posamezniki in med kulturami s ciljem resnične integracije. Slovinci in Italija sta skupaj v Evropi in pred nami so pomembni mejniki (npr. odprava schengenske meje in skorajšnje slovensko predsedovanje Evropski uniji). Evropa zavrača vojno in je širitvijo na vzhod po 50 letih postala enotna celina, ki živi v miru. Varovanje človekovih pravic, spoštovanje manjšin in zaščita osebe so med temelji EU. Diskriminacije so zato povsem v protislovju. »Na proslavi smo torej prav zato, da se obvezujemo v tem smislu,« je zaključil Tesini: »bazoviški junaki, ki tu nas poslušajo, pa nam pravijo, naj po tej poti nadaljujemo.« (ag)

VASJA KLAVORA

Bazoviški junaki so prvi heroji evropskega borbenege antifašizma

Vasja Klavora,
podpredsednik Državnega zbora
Slovenije

Od septembra leta 1945, ko se je na tem, za Slovence svetem kraju, prvič javno in v svobodi počastilo štiri ustreljene bazoviške junake, se tu vsako leto zbirajo množice, ki ne ozirajo se na jezikovno različnost obujajo spomin na tragičnost preteklosti in utrujejo željo, da se ne bi njeno zlo nikdar več ponovilo. Družji jih skupna želja po spravljivem sožitju. Dovolite mi, da nekaj začetnih misli tega priložnostnega nagovora poiščem še v medvojnem obdobju.

Šestega septembra 1944. leta, je bil v pravkar dograjeni ilegalni tiskarni Slovenija v gozdovih na Vojskem v drugo natiskan Partizanski dnevnik. V tej številki je bil objavljen uvodnik dr. Jožeta Vilfana »Bazovica - prelomnica v primorski zgodovini«. Eden izmed političnih voditeljev antifašističnega odpora na Primorskem med drugo svetovno vojno, je v svojem spominskem uvodniku povzel bistvena spoznanja o tedaj že skoraj četrt stoletja trajajočem odporu primorskih Slovencev zoper najhujše preganjanje, kar ga pozna slovenski narod v svoji zgodovini. »Na poti tega zoperstavljanja«, piše dr. Vilfan, »so se leta 1930 dvignili med nami štirje fantje: Bidovec, Marušič, Miloš in Valenčič, štirje primorski fantje, in izpovedali pred vsem narodom ter z dejanjem potrdili, da je za pridobitev svobode treba znati žrtvovati tudi svoje življenje.«

Strelji 6. septembra 1930 na Bazovici niso ubili štiri fante, pač pa so ubili za Primorje vso suženjsko preteklost. Zato pomeni Bazovica začetek novih oblik odpora, pomeni začetek oboževane akcije in pomeni začetek preoblikovanja slovenskega narodnega značaja. »Zato je Bazovica,« meni dr. Vilfan, »prelomnica v primorski zgodovini in hkrati mejnik na poti, ki je pripeljala Primorsko v Osvobodilno fronto.«

Danes nas od časov bazoviških strelcov loči sedemdeset let, od objave članka v Partizanskem dnevniku pa triinšestdeset. Kar precej desetletij, ki niso skoparila z dogodki in s prelomnimi obdobji, z vojno in mirom, s prijatel-

VASJA KLAVORA
KROMA

stvom in sovraštvom, z veseljem in razočaranji. Vsa ta desetletja so znova obudila in dokazovala burno raznovrstnost, ki je značilnost prostora, koder se Balkan zblizuje z Apeninskimi polotokom. Zasedati ta prostor je že tisočletja mikala tako ljudstva kot države, ki so sem silili z vzhoda, kot ona, ki jim ozemlja zahodno od reke Soče niso omogočala ustrezne politične in gospodarske ekspanzije. Tako moremo in moramo razumeti tisti nemir, ki je spremljal stoletno življenje na ozemljih slovansko-romanskega ločevanja, ozemlja, ki ga Slovenci imenujemo Primorska.

Dvajseto stoletje nam je bolj kot druga postreglo z vso ostrino političnega in vojaškega soočanja. Takrat se je stoletno razlikovanje preoblikovalo prav na tem razlikovanju zgrajene državne skupnosti. Politični spopadi za nacionalna ozemlja med italijanskim in slovenskim oziroma hrvaškim narodnim gibanjem, prva svetovna vojna, čas fašizma, druga svetovna vojna z italijansko okupacijo Ljubljanske pokrajine, narodnoosvobodilni boj, v katerem so se slovenskim pridružili tudi italijanski antifašisti, diplomatska borba za meje po drugi svetovni vojni, reševanje tržaškega vprašanja, londonska spomenica, osimski sporazumi in nastanek samostojne slovenske države, so etape, ki so najbolj vidno zaznamovale življenje tega prostora. V tem nemirnem ozračju, ki je poznalo tudi obdobja naklonjenega sodelovanja in veliko želja po spravi in sožitju brez maščevalnih strasti, so strelji na Bazovici, 6. septembra 1930, krvavi dogodek, kakršnih je bilo kasneje še veliko in preveč.

Bazovica je pravzaprav etapa, epi-

zoda iz soočanja v boju za lastna nacionalna ozemlja. Bazovica je znamenje upora, ko preti narodu pogin. Bazovica je potrdilo tolikokrat povedane resnice, da brez žrtve ni svobode. Bazovica je legitimen odgovor tlačenegega na terorizem tlačitelja. Bazovica je tudi izziv tistim, ki še danes gojijo rasistična čustva, ta anahronizem v našem in evropskem prostoru. Navsezadnje je Bazovica tudi spoznanje, da je mogoče s priznanjem odgovornosti ter negativnih izkušenj preteklosti in tudi sedanosti, ustvariti pota sožitju med italijanskim in slovenskim narodom.

Antifašizem, ki je ena največjih moralnih vrednot in spoznanj 20. stoletja, je še vedno stalnica našega vsakdana in potreben je prav tam, kjer se nekatere politične izbire poigravajo z zgodovino, zlasti z njenimi pozitivnimi spoznanji. Antifašizmu se danes v nekaterih državah z močno antifašistično tradicijo želi zmanjšati zgodovinski pomen in ga izenačevati tudi s kolaboracijo. Tudi bazoviška gmajna je kraj morišča. V našem obmejnem prostoru je takih prizorišč kar nekaj, a govori in piše se mnogo več o tistih, ki bi lahko posredno pripomogle k utrjevanju tiste politične izbire, ki ni osnovana na boju zoper fašizem in nacizem.

In ko naj bi se kolaboraciji zmanjševalo pomen se lahko vprašamo, zakaj je bil med slovenskim ilegalno izhajajočim dnevnikom časopisjem leta 1944, le Partizanski dnevnik tisti, ki se je v ilegali spomnil bazoviških žrtve. To se zdi vredno poudariti, saj je prav partizanski boj v današnji demokratični Sloveniji pogostokrat nezasluzeno zamolčan z namenom, da bi se predvsem njegove pozitivne plati porazgubile v poplavi zlonamer-nih natolcev.

Veliko je razlogov, da se zbiramo tu, na bazoviški gmajni. Poglavitni pa je zagotovo spomin na prve žrtve prvega evropskega borbenege antifašizma. Tiste hrabre in dalekosežne odločitve, ki je vodila v narodno-osvobodilno borbo med drugo svetovno vojno. Tu so umrli primorski fantje, so bili prvi heroji tega boja, kljub temu, da jim ta čast formalno nikoli ni bila podeljena. Slava njihovemu spominu!

onalni pohod

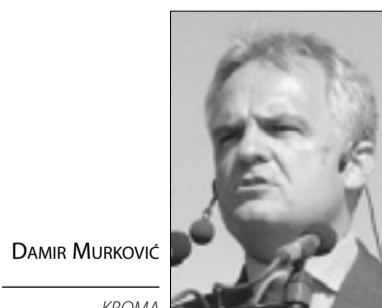
tevilne skupine z druge strani meje

DAMIR MURKOVIĆ

Skupaj moramo graditi boljšo prihodnost

Na obletnicah se spominjamo, da pripadamo nekemu kraju in nekemu narodu in da nosimo v sebi bogato preteklost, a tudi da smo odgovorni za sedanost in torej prihodnost. Tako je predsednik Hrvatske zajednice v Trstu Damir Murković uvedel svoj poseg na svečanosti, med katerim se je zamislil nad stanjem na tem območju živčih narodov. V tem smislu je izrazil željo, da bi se sodelovanje med slovensko in hrvaško narodnostno skupnostjo obnovilo in krepilo, prej v Trstu, nato pa še v matičnih domovinah. Slovence in Hrvate veže namreč mnogo stvari (od sorodnosti jezika do bivanja v isti državi), na katerih graditi bodoče sodelovanje. Kar je dosegla slovenska manjšina v Italiji, je dodal, naj bo znamenje in voščilo tudi za hrvaško skupnost, ki ne uživa nobenega priznanja. Svet se spreminja in padajo pregrade, je dodal Murković, in moramo zato vsi skupaj graditi boljšo prihodnost. Potrebna je torej večja odgovornost, da pustimo za seboj vidno sled in da ne ostanemo za nami le prazne želje. (ag)

DAMIR MURKOVIĆ
KROMA

OB ROBU SVEČANOSTI - Janez Stanovnik

Revizionizem nima zveze z zgodovinsko resnico

Spominske svečanosti na bazovski gmajni se je udeležil tudi predsednik Zveze združenih borcev Slovenije Janez Stanovnik, ki je proslavi sledil v prvi vrsti. Pred začetkom komemoracije nam je rade volje ponudil svoje mnenje glede revizionizma.

Vlogo partizanov in sploh narodnoosvobodilnega boja skušajo nekateri v zadnjem obdobju spravljati pod vprašaj. Kako to komentirate?

Pojavlja se danes - ne samo v Sloveniji in v Italiji, temveč tudi v drugih deželah - poskus revizije zgodovine. Kot da zavezniki niso zmagali, kot da partizani niso bili del zavezniških armad. Zgleda, kot da bi nazadnje zmagali domobranci, pa Hitler.

Kako vi na to odgovarjate?

Da to nima nobene zveze z zgodovinsko resnico!

Kakšno je po vašem mnenju sporočilo bazoviških junakov danes in kakšen je pomen proslave na bazovski gmajni?

Bazoviški junaki odnosno Tigr, ki so ga bazoviški junaki dejansko osnovali, so bili začetniki antifašistične borbe. Kot je za-

JANEZ STANOVNIK
KROMA

pisala Milica Kacin, je to bila prva antifašistična organizacija v Evropi, kateri je treba prišteti tudi Giacomo Matteottija, ki je bil ubit kot antifašist. Antifašisti so namreč bili na slovenski in italijanski strani, ker antifašizem ni bil samo imperializem proti Sloveniji, temveč tudi antidemokratizem proti Italijanov. V tem pogledu je obstajala »fratellanza« med slovenskimi in italijanskimi antifašisti, in je bila zaradi tega zmaga nad nacifašizmom skupna zmaga Slovencev in Italijanov. Nikdar ne bi torej imeli demokratične družbe, kakršno danes imamo, če ne bi te vrednote takrat zmagale. (A.G.)

ISTRSKI ZORNI KOT

Prodi pogosto tudi v Istri

MIRO KOČJAN

Zanimivo je, da na telefonskih pogovorih, ki sem jih imel te dni, pa tudi še v nedeljo, dasiravno je bil praznik, z znanci v Istri, je bil njihov odgovor na to, kaj sodijo o Prodijevem obisku v Sloveniji, v glavnem spominsko opremljen s tem, kako je Prodi bil že čisto v Istri in da je nje- no zahodno obalo tudi smelo prekos- lesaril s prijatelji. In seveda z običaj- nim spremstvom. To je bilo pred ka- kimi 12 leti, tedaj še ni bil predsed- nik vlade, bil pa je že visoka in veli- ka osebnost v italijanski politiki. In gospodarstvu. V bistvu so mi sogo- vorniki naglašali, da Istro dobro po- zna in da bo pri njih zmeraj drago- cen gost.

Na Prodija pa me je sicer že bled spomin popeljal v leto 1966, ko sem bil spet na obisku pri takratnem še vedno bolonjskem županu komu- nistu Dozzi (seveda je bil govor o na- ši meji, ki pa jo takrat ni več ozna- čevala demarkacijska črta med cono A in B Svobodnega tržaškega ozem- lja, ki ni bilo nikoli uresničeno). Kot pribito mi je ostalo, kako mi je pa- rkrat omenil »nekega« Prodija, ki je sicer bil član krščanske demokraci- je, je pa bil nadvse demokratično na- ravnan, pa bi ga tudi komunisti po potrebi podprli za kako pomembno mesto. Nota bene, Prodi je takrat bil kolikor se spominjam, asistent na pravni fakulteti v Bologni.

Skratka, za tega moža je značil- no, da povsod vzbuja simpatijo, da še kako dobro pozna probleme, s ka- terimi se ubada, pa ne samo gospo- darska vprašanja in da je bil vselej na pogovorih sposoben ubrati nekako sredinsko konstruktivno pot. V tej luči te dni izstopa, da so istrski ča- sniki kar veliko prostora namenili te- mu obisku, dasiravno je tokrat šlo za Slovenijo.

In kaj v glavnem poudarjajo: da se Prodi zavzema za globlje sodelo- vanje v jadranskem bazenu, da bo se- veda podprl stališča italijanske manj- šine, v prvi vrsti to, da jo je treba po- litično in zgodovinsko dojeti enovi- to, na pa ločeno, ker je v dveh drža- vah, da bo Italija rade volje sodelo- vala s Slovenijo, ko bo ta država pri- hodnje leto gostiteljica zasedanj Evropske unije, glede bodočih nepo- srednih odnosov med dvema sose- doma pa da je in da Prodi kar vztrajno govori o vzhodno-balkanski politiki, v katero se je treba odločne- je usmeriti. To naj bi kajpak veljalo za vso Evropsko unijo.

Zanimivo je prav tako, da ita- lijanski mediji v Istri s poudarkom objavljajo pismo, ki sta ga glavni slo- venski organizaciji v Italiji te dni na- slovili na predsednika vlade. Tako je pri eni in drugi manjšini upravičeno pričakovanje, da bo visoki gost z ena- ko mero razumevanja in podpore obravnaval tako slovensko manjšino v Italiji kot italijansko na drugi stra- ni Jadrana.

V Istri (pravzaprav po vsem Hrvaškem) so čedalje bolj kričeča vprašanja, čemu je moralo umreti enajst gasilcev na Kornatih. Uradni krogi na ves glas trdijo, da so pripr- li, boljše zaprli voditelja gasilcev v ši- beniškem okrožju, češ, da je v glavnem kriv za nesrečo, z druge strani pa, kakor je bilo pričakovati, se oglašajo gasilske organizacije (osred- nja in krajevna vodstva), češ, da bo- do začeli sodno preganjati človeka, ki da v bistvu ni kriv za tragedijo, so pač morali nekoga obdolžiti. Pa ne samo to, neredke so pripombe, naj bi vlada raje globlje pogledala okoli sebe, kako je in kakšno podporo uživa- vajo gasilske organizacije, dalje, da ima Hrvaška vsega štiri »canadair« in da so enega neodgovorno poslali na pomoč v Grčijo ter podobno. V vsakem primeru je kornatska trage- dija boleče zarezala v hrvaško razpo- loženje.

V Zadru pa se nadaljuje četrta

konferenca ministrov za kulturo ju- govzhodne Evrope. Tema: »Most v smeri skupne prihodnosti«. Spreje- ti nameravajo nekako sklepno dekla- racijo, po kateri naj bi sleherna drž- avna tega področja kar najbolj skrb- no ščitila svojo kulturno - zgodovins- ko dediščino tudi s stališča, da je to dediščina, ki velja za vse to evropsko območje. Navzoči so ministri Alba- nije, Bosne in Hercegovine, Srbije, Makedonije, Bolgarije, Moldavije, Romunije, Italije in predstavniki UNESCO. Vnovič izstopa, da na sez- namu ni slovenskega predstavnika. Predstavniki Hrvaške in Italije pa na- meravajo podpisati dogovor o sode- lovanju zlasti na področju kinema- tografije, tako tehničnem kakor vse- binskem.

V Izoli pa so v zgradbi Manzi- oli odprli bogato razstavo pod naslo- vom »Morska pota«, ki pa predstavl- ja in se zavzema za tesnejše muzej- sko sodelovanje ne le na Jadranu, marveč na vsem Sredozemlju. Nav- zoči so bile muzejske osebnosti ce- lo iz Palermo, Neaplja, Grčije in dru- gih držav, skratka predstavniki kar 50 muzejev, med katerimi je bilo nema- lo univerzitetnih znanstvenikov. Pri organizaciji razstave je zgledno so- delovala Italijanska unija, predmeti pa bodo na ogledu vse do 27 tega meseca. Tudi ta kulturna manifesta- cija ima namen utrditi vse, kar sku- paj sodi na omenjena »morska pota«.

Turistične organizacije pa so prišle do sklepa, da je planina Učka premalo ovrednotena, dasiravno predstavlja svojevrstno naravno at- raktivno v tem delu Jadrana. Prvo spoz- nanje te ugotovitve je organizacija Učkega sejma na Poklonu, ki so ga odprli v nedeljo, na njem pa razstavl- jajo naravne posebnosti Učke, pa tu- di razne jedi in produkte tega ob- močja kot so uški sir, razne vrste sku- te, lovske pridobitve in drugo. Učka je s stališča turizma dejansko zaos- tala, kot je priznal tudi Zlatko Koma- dina, predsednik kvarnerske pokra- jine. Domiselno je dejal, da bi bilo še kako mikavno, če bi Kvarner ne bil samo obmorski, marveč tudi po- memben planinski del. Očitno je prezrl Gorski kotar.

Kvarnerska turistična organiza- cija na Reki pa letos ponosno sporo- ča, da so želi uspehe, kakršni so do- sedaj bili bolj redki. Od januarja do avgusta je to področje, kakor pravi- jo, dobesedno »napadlo« milijon 700 tisoč turistov, ki so skupaj omo- gočili 9 milijonov 800 tisoč nočitev, v bistvu gre za okoli 8 odstotkov več kot lani, kar ni malo. Najbolj obiskan je bil Krk (milijon 200 tisoč nočitev), sledijo Mali Lošinj, Rab in Crikvenica. Pri gostih so vnovič prednjačili Nemci, za njimi so bili Italijani, Slo- venci in Avstrijci.

Čedalje bolj pa izstopajo ruski gostje, ki so zdaj zasedli peto me- sto, vse pa kaže, da bodo napredova- li. Še pred leti, pravijo ljudje, jih je bi- lo mogoče prešteti na prste ene ro- ke. Pri njih je novost tudi ta, da so se dosedaj zadrževali zvečina na jugu Dalmacije (zlasti v Črni gori), tok pa se počasi preusmerja na sever. Za te goste je značilno, da jih ne mikajo za- sebne sobe, marveč hoteli. Rekordno prisotni so bili Rusi tokrat v Poreču, kjer so zasedli kar tretje mesto.

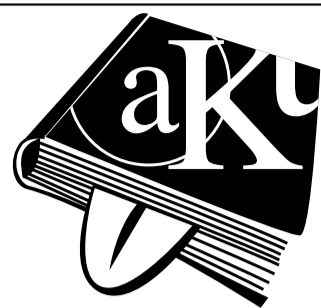
V turistično sfero vsaj deloma sodi tudi novica, da bodo že letos pričeli gradnjo drugega pasu znane »Ipsylonke«, povsem turistična pa je vest, da je hrvaška vlada sklenila, da bo glavni hrvaški muzej (skratka, predstavljal naj bi temeljne vsehrvaš- ke muzejske zanimivosti) v Opatiji, in sicer v znani vili Angiolina. Premier Sanader je potrdil, da je Opa- tija pravi simbol hrvaškega turizma, prvi oddelek muzeja pa naj bi pričar- ral prav opatijsko turistično zgodovino, ki se je dejansko začela prva le- ta XX stoletja v času Avstro-ogrske.

BOGATIMO SVOJ JEZIK

Ob poslušanju tržaškega radi- a, gledanju televizije kot tudi ob pre- biranju naših tiskanih medijev več- krat začutim tuj, neslovenski način izražanja. Zaradi vsakodnevnega vpliva večinskega jezika je to popol- noma razumljivo. O tem po navadi ne pišem, zato pogosto spregledam tudi besede, ki jih v osrednji Slove- nij skorajda ne srečam več. Tudi **sama večkrat zapišem (in takoj prečrtam) povsem namesto splošno rabljene sopomenke popolnoma**. Nam je povsem blizu za- radi italijanskega del tutto. Itali- jansčina sicer uporabljaj v tem pri- meru celo vrsto sinonimov, medtem ko imamo mi samo prislov popolno- ma.

Spregledala pa sem v naših medijih **skoraj dosledno zapisan prislov zatem namesto splošnega potem in nato**. Postala sem nanj pozorna šele, ko so se pri prepiso- vanju skoraj vsi moji potem spremenili v zatém. **Zadnji SP 2001 ima pri geslu zatem zapisano, da se uporablja takrat, ko se dejanje zgodi takoj po predhodnem dejanju**. Zgled: Močno je zabliskalo. Hip zatem je počilo. **V vezalnem priredju in v vezniški rabi SP že zapiše splošno rabljeno sopo- menko potem**, prav tako v časov- nih odvisnikih **v zvezi zatem ko priporoča potem ko**.

Poglejmo še, kako smo zatem uporabljali v preteklosti. V Ple- teršnikovem Slovensko-nemškem slovarju (iz l.1894 in 1895) je za be- sedo zatem natisnjen enačaj (=) in sopomenka potem. Ko pa poiščemo geslo potem, za njim ni nobene so- pomenke. **Ima pa Pleteršnik tudi geslo nato s sopomenkama nato in potle, iz česar lahko sklepamo, da daje prednost prislovom po- tem in nato, oz. da sta bila že pred več kot stoletjem v splošni rabi**. V **Pravopisih iz l.1932 in 1935 ge- sla zatem sploh ni**. Našli pa bomo **v obeh potem in potem ko**, poleg njiju pa tudi **nato s sopomenkama potem in potlej**. Pótle (po Ple- teršniku) smo v knjižnem jeziku po- polnoma opustili, ohranil pa se nam je v narečju, (poleg pole) kar nam potrjuje, kako dolgo živijo po- samezne besede med ljudmi, ki s tem tudi ohranjajo živo govornico, ki jo tuji vplivi le do neke mere prizade- njejo, predvsem kadar vsakdanji govor ne more dosegati razvoja no- vih tehnologij in z njimi novih poi- menovanj. **Prav zaradi izjemne tankočutnosti in posluha govorcev si moramo na vse načine prizadevati, da se nam narečja ohrani- jo. Tudi pri nas so bogata za- kladnica slovenskega besedišča**, še posebno, ker je kakovost samo- glasnikov (široki in ozki o in e), če

odmislimo dvoglasnike (uo in ie, in pri njih izpustimo u in e) skoraj ved- no v skladu s knjižno slovensčino. Isto velja tudi za narečne besede naglase. **To sicer ne pomeni, da naj tudi v pisani besedi vztrajamo pri zastarelih ali manj rabljenih besedah, vendar jih nikar ne izgan- jajmo iz narečij**. Pred leti mi je ne- ka gospa povedala, da njena nona ne zna »pravilne« slovensčine in za- to še vedno govori bacil, namesto pravilne oblike bakcil. In prav ta naš napačni bacil se je, kdo ve zakaj, že pred desetletji »priklatil« v naš tisk in se v njem zasidral. Težko ga bo- mo pregnali, čeprav je v narečju še vedno živ bacil.

O prislovu **zatem** le še nekaj besed. Po objavi v Pleteršniku **se nam prvič spet pojavi v SP 1952. in 1962. leta, obkrat s sopo- menkama nato in potem, medtem ko pri teh dveh geslih ni sopo- menke zatem, iz česar lahko skle- pamo, da ni zaželeno, ali da je vsaj manj rabljena**.

Lelja Rehar Sancin

PORTOROŽ - V soboto sejem Agromin - kmetijstvo dveh manjšin

Dobrote iz Istre in Krasa

Sodelovanje Kmečke zveze in Obalne samoupravne skupnosti italijanske narodnosti Koper

KOPER - V soboto, 15. septembra, bodo v Portorožu na sejmu Agromin raz- stavili tipične kmetijske pridelke in tradi- cionalne kulinarne dobrote z narod- nostno mešanega območja Istre in Krasa. Kot so včeraj povedali prireditelji, predstavniki Obalne samoupravne skupnosti ita- lijanske narodnosti iz Kopra in Deželne Kmečke zveze iz Trsta, bodo na ploščadi ob obali, nasproti Grand hotela Palace, med 9. in 19. uro stale stojnice 38 razstavljavcev. Uradna otvoritev bo ob 10.00, vsako uro in pol pa bo dogajanje popestril kulturni pro- gram.

Sejem v Portorožu je ena od zaključ- nih prireditev projekta "Agromin - kmetij- stvo dveh manjšin", ki se bo po dveh letih in pol zaključil konec novembra in za ka- terega sta Obalna samoupravna skupnost italijanske narodnosti ter Kmečka zveza prejeli skupaj približno 330.000 evrov iz evropskega programa Interreg IIIA. Name- njen je ovrednotenju, razširjanju in spozna- vanju izdelkov, njihovih pridelovalcev in ku- linaricne ter kulturne tradicije Italijanov v Sloveniji in na Hrvaškem ter Slovencev v Italiji.

Tradicionalni izdelki, zelo podobni na obeh straneh meje, so v preteklosti prispe- vali k združevanju teh krajev, je poudaril Mario Gregorič iz Kmečke zveze, in izra- zil upanje, da bodo tudi zdaj pripomogli k okrepitvi sodelovanja po nekaj desetletni zamrznitvi. Predsednik izvršnega odbora Italijanske unije Maurizio Tremul je na predstavitvi poudaril, da je projekt eno od znamenj dobrega sodelovanja s Slovenci v Italiji. Dejaj, da so o tem sodelovanju go- vorili tudi na nedeljskem sestanku s premi- erjem Romanom Prodiem v Ljubljani in da bo pozitiven odziv Prodija ter podtajnika Miloša Budina dal še dodatno spodbudo krepitvi odnosov v prihodnosti.

V okviru projekta Agromin se je od aprila 2005 zvrstilo že več prireditev, pes- tra pa bosta tudi prihodnja dva meseca. Po- doben sejem, kot je portoroški, bodo predvidoma novembra ponovili v večna- menskem informacijskem centru na Dol- gi Kroni pri Dolini. Med drugim bodo iz- peljali še pokušino oljčnih olj z obeh stra- ni meje. Izdali bodo slovensko italijanski slovarček strokovnih izrazov, ki se uporab- ljajo pri tipičnih opravilih na našem ob- močju - delo Maria Gregoriča. V dvojezi- cni publikaciji, ki naj bi izšla konec nove- bra, bodo predstavili tipične kmetijske pri- delke in izdelke, ter ljudi, ki so z njimi po- vezani. Že v soboto pa bodo prikazali pro- spekte, na katerih bodo omenjene izdelke prikazali na kratko in v štirih jezikih. Glede bližnjega sejma Tremul upa, da

MARIO GREGORIČ

KROMA

MAURIZIO TREMUL

KROMA

bo prav tako uspešen kot lanski, ki je po- tekal v koprski športni dvorani Bonifika. Za razliko od lanskega sejma so privabili k so- delovanju tudi pridelovalce z območja Buj v hrvaškem delu Istre. Predstavila se bodo tudi nekatera združenja, ki vključujejo pre- težno pripadnike večinskega naroda. Or- ganizatorji imajo zato v nasprotju s prič-

kovanji že težave zaradi velikega števila raz- staviljavcev. Sprva so želeli letošnji sejem pri- rediti v starem središču Pirana, vendar so se na koncu odločili za manj privlačni, a prometno bolj dostopni Portorož. V prime- ru slabega vremena naj bi prireditev pre- ložili na nedeljo.

Bojan Kralj

PISMA UREDNIŠTVU

Poznopoletno razmišljanje

Navezujem se na dopis g. Križma- na v P.d. 7. t.m., ki se huduje nad ved- no pogostejšo uporabo besede »manjšina« za to, čemur bi lahko rekli narodna skupnost. Kako prav ima!

Jaz bi temu izrazu dodala še atri- but »zamejska«, ki mene ravno tako raz- burja, še posebno če se v enem in istem govoru prevečkrat ponavlja. »Zamejski« ima namreč po mojem negativem, poni- žujoč prizvok, kot ga imajo besede »zakoten, zakrit, zakrknjen, zaposta- vljen« in podobne. Saj zadostuje, da nas tako nazivajo Slovenci iz matice, ko se pa iz njihovega gledišča res nahajamo za mejo. A kmalu bodo morali skovati kak duhovitejši vzdevek, ko bo prišlo do toliko opevanega padca šengenske me- je.

Mi pa, ki imamo tako imeniten izraz kot je »predmejstvo in predme- ci«, kakršnega je uporabil prof. Miran Košuta v svojem lanskoletnem uvod- nem predavanju na Dragi, se mu bomo morali tudi odpovedati in ga nadome- stiti s kakim drugim, ki naj bi v nasprotju z dosedanjim zbujal in krepil našo sa- mozavest.

Slovenci se na splošno radi skli- cujemo na svojo majhnost - kdaj upra- vičeno, kdaj pa tudi ne. Če osredo- točimo svojo pozornost na dosežke, do

katerih se povzpnejo že naši najmlajši na raznih področjih tako na mestnem, deželnem ali celo državnem nivoju (da starejših sploh ne omenjam), lahko mirne duše prepustimo presojo drugim, če smo »majhen« ali »velik« narod. Da smo maloštevilni, vemo sami, a to bi moralo biti v spodbudo nam vsem, da se kot posamezniki uveljavimo.

Kar se tiče pomanjkanja sproščenosti, odprtosti in iniciativnosti do večinskega prebivalstva, ki nam ga nekateri očitajo, si dovolim pripomni- ti naslednje: v slovenskih šolah smo se in se še vedno učimo tudi jezika večin- skega prebivalstva, tako da brez nepo- trebnih kompleksov lahko nadaljujemo študij tudi na italijanski univerzi in la- hko nudimo prevode naših avtorjev vsa- komur, ki se zanje zanima. Ko bi zares bili tako zaprti, bi se v italijanski družbi ne znašli in bi ne imeli toliko mešanih zakonov. Če pa je »zaprtostjo« mišlje- no, da se radi družimo med seboj, se o tem in onem pogovorimo, prislunemo izvajanjem predavatelja ali celo sami za- pojemo po naše ... kaj je še lepšega?

Mirella Urdih Merku

EVROPSKA UNIJA - Gradnja petega koridorja

Brinkhorst: Zelo pozitivni rezultati na povezavi Trst - Divača

Evropski koordinator pa opozarja tudi na pomanjkljivosti preostalih odsekov

BRUSELJ - Evropski koordinator za šteti prednostni prometni projekt, ki vključuje železniško povezavo Lyon-Trst-Divača/Koper-Divača-Ljubljana-Budimpešta meja z Ukrajino, Laurens Jan Brinkhorst v drugem letnem poročilu o izvedbi projekta ugotavlja, da so bili s časovnega in finančnega vidika tistega dela projekta, ki se nanaša na odsek Trst-Divača, doseženi "zelo pozitivni rezultati". Hkrati koordinator opozarja, da je potrebna podrobna finančna analiza za preostale odseke.

Brinkhorst ugotavlja, da bodo cilji, zastavljeni v letnem poročilu, "načeloma doseženi", čeprav vse podrobnosti kompleksnega projekta "še niso popolnoma rešene".

Koordinator med drugim ugotavlja, da je "situacija na italijansko-slovenskem odseku sedaj jasnejša", čeprav so prizadevanja vlad za zdaj "omejena na fazo študij" ter čeprav financiranje infrastrukture do madžarske meje še ni opredeljeno. Prav tako je še treba preveriti kontinuiteto osi do Budimpešte, piše v poročilu.

O slovenskih projektih avtor v poročilu navaja, da so slovenske oblasti lani jeseni predstavile program za posodobitev železniške infrastrukture. "Program je zelo ambiciozen in za obdobje 2007-2023 predvideva več kot osem milijard evrov, zgolj za šteti prednostni projekt," piše v poročilu. "Prvi načrtovani projekt bo posodobitev sedanje povezave Koper-Divača, vzporedno z gradnjo nove povezave med tem pristaniščem in Divačo. Gradbeniška dela naj bi bila končana leta 2015," izhaja iz poročila. Za gradnjo so predvidena sredstva iz kohezijskega sklada.

"Vprašanje financiranja preostale prednostne osi - čezmejnega italijansko-slovenskega odseka in odseka Divača-madžarska meja - še ni razjasnjeno," ugotavlja avtor poročila. Iz kohezijskega sklada je za železniško infrastrukturo namenjenih manj kot 450 milijonov evrov v obdobju 2007-2013. To je približno pet odstotkov finančnih potreb za slovenski del šestega prednostnega projekta. "To še zdaleč ni dovolj," opozarja avtor poročila in opozarja na pomen kontinuitete. V tem okviru je jasno, da je potrebna "podrobna analiza finančnega vidika teh odsekov", piše v poročilu.

Brinkhorst za odsek Trst-Ljubljana-Budimpešta tudi ugotavlja pospešitev pripravljanih del za odsek Trst-Divača in Koper-Divača v letih 2006 in 2007. Prav tako ugotavlja napredek na politični ravni. Junija 2007 sta italijanski minister za infrastrukturo Antonio di Pietro in slovenski minister za promet Janez Božič sklenila dogovor o odseku med Trstom in Divačo, ugotav-

Italijanski minister za infrastrukturo Antonio Di Pietro (desno) in njegov slovenski kolega Janez Božič sta 17. julija v Rimu podpisala memorandum o soglasju o izvedbi čezmejne železniške povezave Trst-Divača

lja koordinator. Pred koncem leta bo postavljena na noge" mednarodna komisija Italije in Slovenije. Božič in di Pietro sta 17. julija v Rimu podpisala tudi memorandum o soglasju med ministrstvom o izvedbi

čezmejne železniške povezave Trst-Divača kot del šestega prednostnega projekta.

Koordinatorji za izvedbo prednostnih vseevropskih prometnih projektov so včeraj komisarju za promet Jacquesu Bar-

rotu predali drugo letno poročilo o izvedbi teh projektov, v katerem so podali analizo svojih dejavnosti ter pripravili priporočila, s katerimi bi lahko olajšali izvedbo prednostnih projektov. (STA)

NA KOROŠKEM - Začetek novega šolskega leta

Nadaljuje se pozitiven trend v manjšinskem šolstvu

CELOVEC/DUNAJ - Upad števila šolarjev v Avstriji in s tem tudi na Koroškem se nadaljuje tudi z novim šolskim letom 2007/2008, ki se je - teden dni po začetku na vzhodu in severu - včeraj začelo tudi v južnih in zahodnih zveznih deželah. Na Koroškem je število šolobveznih otrok letos padlo na manj kot 79.000 deklet in fantov, kar predstavlja nadaljnjih 1300 šolarjev in šolark manj kot pred letom dni. Edini pozitiven podatek prihaja iz manjšinskih šol, kjer se tudi v novem šolskem letu nadaljuje pozitiven trend naraščanja prijav k učenju slovenščine na skoraj vseh šolskih stopnjah in šolah.

Kot je znano, na Koroškem velja poseben zakon o manjšinskem šolstvu tako za učence na ljudskih (osnovnih) in glavnih šolah, kakor tudi za dijake na gimnazijah in poklicno-izobraževalnih višjih šolah. Za vse pa velja, da se morajo prija-

viti, če želijo obiskovati dvojezični (nemško-slovenski) pouk, oziroma pouk slovenskega jezika. Pri tem so različni prijavni roki, poudarjata vodja manjšinsko šolskega oddelka pri deželnem šolskem svetu za Koroško Tomaž Ogris in Teodor Domej, strokovni nadzornik za slovenščino na splošnih in poklicnih izobraževalnih srednjih in višjih šolah.

Čeprav tečejo prijavni roki še dobrih deset dni, visoka šolska uradnika že sedaj računata z nadaljnjim naraščanjem števila prijav k dvojezičnemu pouku na ljudskih šolah (6 do 10 let), zagotovljeno pa je tudi že, da bodo na Slovenski gimnaziji v Celovcu spet trije prvi razredi oz. skupno blizu 550 dijakov in dijakinj, na Dvojezični trgovski akademiji v Celovcu pa dva prva razreda, skupno pa nad 150 šolarjev.

Pozitiven razvoj števila šolarjev se obeta tudi na Višji šoli za go-

spodarske poklice v Šentpetru pri Šentjakobu. Edini upad pri prijavih je pričakovati pri glavnih šolah (10 do 14 let).

Glede nove ureditve o znižanju najvišjega števila učenk in učencev na razred na številu 25 pa je deželni šolski nadzornik Tomaž Ogris pojasnil, da znižano število nima učinka na dvojezične ljudske šole, oziroma ljudske šolske razrede.

Drugače kot v preteklih letih, v novem šolskem letu zaradi prenizkega števila otrok ne bodo zaprli nobene od majhnih ljudskih šol na območju, kjer velja zakon o manjšinskem šolstvu, tudi nobene nove ekspoziture ne bo.

To pa še ne pomeni, da slovenska manjšina v prihodnjih letih ne bo soočena z nevarnostjo, da ob šolska oblast na Koroškem sprožila novo pobudo za zapiranje majhnih po-deželskih šol.

Ivan Lukan

Jutri začetek pouka na dvojezični nižji srednji šoli v Špetru

ŠPETER - Jutri se bo začelo šolsko leto tudi za učence novo ustanovljene dvojezične srednje šole v Špetru.

Ob tej priložnosti bo, na sedežu Didaktičnega ravnateljstva v Špetru, ob 10. uri kratko srečanje, na katerem se bodo zahvalili vsem tistim, ki so pripomogli k temu dosežku.

Po radiu Koper jutri radijski »portret« Draga Štoker

KOPER - Jutri bo v oddaji »Slovinci ob meji« predstavitev radijskega portreta Draga Štoker, predsednika Sveta slovenskih organizacij, ki je 16. avgusta praznoval svoj 70. jubilej. Poleg svojega poklica, ki mu spocetka ni bil namenjen, pa Štoka opravlja številne naloge v družbenem in političnem okolju slovenske narodne skupnosti v Italiji. V pogovoru je naneslo tako, da sta se z avtorjem oddaje Božom Marincem dotaknila številnih obdobij, ki so pomenila tudi težke trenutke. Oddaja bo na sporedu jutri ob 20.30 na Radiu Koper.

Ministrska kandidata uspešno čez prvo oviro

LJUBLJANA - Kandidatka za slovensko ministrico za zdravje Zofija Mazej Kukovič in kandidat za novega ministra za promet Radovan Žerjav sta včeraj uspešno preskočila prvo oviro. Pristojna parlamentarna odbora sta namreč podprla njuno kandidaturu. Če bosta uspešno prestala še današnje glasovanje v državnem zboru, o čemer pa glede na razmerje sil ni dvoma, bosta postala nova ministrice v Janševi vladi.

Slovenske ceste minuli teden terjale življenja štirih oseb

LJUBLJANA - Na cestah po Sloveniji se je minuli teden zgodilo 159 prometnih nesreč, v katerih so umrle štiri osebe, 223 pa se jih je poškodovalo. Letos so ceste zahtevale življenja 215 oseb, v enakem obdobju lani pa 174, so sporočili z Generalne policijske uprave. Zadnji konec tedna se je na cestah zgodilo 20 prometnih nesreč, v katerih so štiri osebe umrle, 36 pa se jih je poškodovalo. Po podatkih policistov sta bila najpogostejša dejavnika prometnih nesreč neprilagojena hitrost in nepravilna stran oz. smer vožnje.

LJUBLJANA - Govor o položaju v Avstriji

Koroški in štajerski Slovenci pri Cukjatiju

LJUBLJANA - Predsednik slovenskega državnega zbora France Cukjati je včeraj sprejel predstavnike slovenske manjšine na avstrijskem Koroškem in Štajerskem, ki so predstavili aktualna vprašanja manjšinske problematike v sklopu sodelovanja med Avstrijo in Slovenijo. V pogovoru so izpostavili odprto vprašanje dvojezičnih krajevnih napisov na Južnem Koroškem in pri tem izpostavili, da vztrajajo pri njegovi pravni rešitvi, ki s članstvom Slovenije v Evropski uniji dobiva nov vidik in nove možnosti, ki jih je potrebno izkoristiti, so sporočili iz državnega zbora.

Po oceni predstavnikov Slovencev na avstrijskem Koroškem in Štajerskem je treba urediti tudi vprašanje financiranja, ki je v Avstriji že več kot deset let nespremenjeno. Izpostavili so tudi financiranje slovenske glasbene šole, ki je nesorazmerno v primerjavi s financiranjem deželne glasbene šole. Izrazili so še željo po zastopstvu slovenske manjšine v deželnem zboru avstrijske Koroške, za kar pa bi bile potrebne

FRANCE CUKJATI

ustavne spremembe, vendar pa za to še ni doseženega potrebne soglasja koalicijskih partneric.

Cukjati je v pogovoru poudaril pomen čezmejnega sodelovanja, ki nudi veliko možnosti za izboljšanje položaja manjšin, hkrati pa je moč črpati finančna sredstva iz evropskih skladov. Udeleženci pogovora so še pozdravili predvideno bližnje srečanje Cukjatija s predsednico avstrijskega parlamenta Barbaro Prammer, saj so prepričani, da tovrstna srečanja krepijo tudi položaj manjšin. (STA)

LETALSKI PREVOZI - Ryanair na Ronkah naštel že 700 tisoč potnikov

Nova promocijska akcija

Od oktobra do februarja v London možno že samo s plačilom letaliških pristojbin - Omejeno število mest

RONKE - Nizkocenovni letalski prevoznik Ryanair je včeraj proslavil 700 tisoč prepeljanih potnikov z in na letališče v Ronkah. Odgovorna za prodajo in marketing te družbe v Italiji Alessia Viviani je v zvezi s tem poudarila, da so prvič poleteli iz Trsta 5. aprila 2007 in samo v 6 letih prišli do 700 tisoč potnikov. Zahvaljujoč temu vzdržuje Ryanair približno 100 delovnih mest za »tržaško« povezavo. Na progi za London Stansted bodo Ryanairova letala tudi v zimskem obdobju letela štirikrat na teden, računajo pa, da bodo na tej liniji v tem času prepeljali v obe smeri 30 tisoč potnikov. Vivianijeva je napovedala tudi novo promocijsko akcijo, ko je mogoče do 13. septembra rezervirati Ryanairov let na spletnem naslovu <http://www.ryanair.com>, pri čemer bo treba plačati samo letališke pristojbine. Rezervacija velja za polete med 1. oktobrom 2007 in 7. februarjem 2008, in sicer ob ponedeljkih, torkih, sredah, četrkih in petkih. Število mest je omejenih, ponudba pa ne velja za obdobje med 18. decembrom 2007 in 8. januarjem 2008.

Alessia Viviani in Andriera Sarto na včerajšnji predstaviti nove promocijske akcije Ryanaira ob 700 tisoč prepeljanih potnikov z in na letališče v Ronkah

ALTRAN

Ryanair je največji nizkocenovni letalski prevoznik v Evropi. Njegova letala letijo na 546 progah v 26 državah. Konec marca 2008 bo družba razpolagala s 163 novimi boeingi 737-800, naročenih pa bo

imela še 99 letal za naslednjih 5 let. Trenutno zaposluje približno 4500 ljudi in predvideva, da bo v tekočem letu dosegel 50 milijonov prepeljanih potnikov. V Italiji Ryanair leti na 22 letališč.

SESTANEK - Podtajnik Rosato in prefekti iz FJK

Konkretni koraki za izvajanje zaščitnega zakona

V ta namen bo 18. t.m. nov sestanek na tržaški prefekturi - Velika pozornost izvajanju protokola Amato - Illy

»S prefekti smo proučili, kako je trenutno z izvajanjem zakona št. 38 o zaščiti slovenske manjšine, in sicer z namenom, da čim hitreje pride do njegovega izvajanja po šestih letih nepotrebnega čakanja. Še posebej smo obravnavali vprašanja v zvezi s pristojnostmi notranjega ministrstva glede matičnih uradov, slovenske pisave in vseh vidikov rabe slovenskega jezika v javni upravi.« Tako je po včerajšnjem sestanku na tržaški prefekturi izjavil podtajnik na notranjem ministrstvu Ettore Rosato, poleg katerega so se sestanka udeležili še deželni odbornik za krajevne avtonomije Franco Iacop ter štirje prefekti iz naše dežele. »Končno smo torej začeli izvajati zakon, potem ko je vlada odobrila odlok, ki predstavlja kontinuiteto med predlogi, ki jih je paritetni odbor izdelal v prejšnji in v sedanjih sestavi,« je dejal Rosato, ki je dodal, da trenutno niso našli vseh rešitev, zato je tržaški prefekt Giovanni Balsamo za torek, 18. septembra, sklical sestanek. Sestanek, na katerega sta povabljeni tudi predstavništvi v goriške in videmske prefekture, bodo razširili še na občino in pokrajino Trst ter na ustanove, ki opravljajo javne storitve, kot na primer prevozno podjetje Trieste Trasporti, Acegas, ki morajo sprejeti ukrepe glede izvajanja zaščite naše manjšine. Govor bo o tem, kako z razpoložljivimi sredstvi najbolje organizirati to prvo fazo izvajanja zaščite. Z nekaterimi dokumenti, kot na primer osebnimi izkaznicami, so v dobro fazi, vendar morajo organizirati še urade, v katerih bodo s prebivalci, ki bodo za to zaprosili, poslovali v slovenskem jeziku. Papirnatate dvojezične osebnice imajo na zalogi, na razpolago bodo v vseh 32 občinah, na elektronske osebnice izkaznice so trenutno le v tržaški občini in na prefekturi upajo, da ji bodo ta mesec priskrbeli 10 tisoč takih izkaznic ter tudi potrebni program za vključitev slovenske pisave. Istočasno se ločili tudi davčne številke in ustrezne slovenske pisave.

Kot nam je povedal podtajnik Rosato, »bodo podobna zasedanja priredili tudi v ostalih dveh pokrajinah. Ker pa je Trst glavno mesto dežele, bodo na sestanke prišli deželni direktorji: na primer odločitev, ki se glede obrazcev nanaša na tržaški urad za prihodke, bo veljala tudi za Gorico in Videm. Konkretna izvajanje, izbira uradov, osrednjega urada, ki ga predvideva zakon,

Ob tržaškem prefektu Giovanniu Balsamu (prvi z desne) se je sestanka udeležil tudi podtajnik Ettore Rosato (drugi z desne)

KROMA

to je drugo vprašanje.« »Za izvajanje takšnega zakona bo treba veliko dela, je še pristavil Rosato, »prilagoditi je treba informacijske programe, in podobno, nič ni samo po sebi umevno in avtomatsko.«

Vlada se je torej odločila, da preideh konkretnemu izvajanju zaščitnega zakona, čeprav predsednik Napolitano do večera še ni podpisal odloka, ki ga je Prodijeva vlada odobrila 3. avgusta. »Ne dvomim, da bo predsednik republike odlok podpisal,« je menil Rosato, »ni nobenega razloga, da tega ne bi storil. Ne posegam v pristojnosti predsednika republike, a če je ministrski svet sprejel tak sklep, pomeni, da je prepričan, da je brez napak in se temu primerno ravna.«

Večji del novinarske konference pa je Rosato posvetil protokolu o integriranih politikah varnosti v mestnem okolju, ki sta ga podpisala notranji minister Giuliano Amato in predsednik dežele Furlanije-Juljske krajine Riccardo Illy. Rosato je uvodoma naglasil, da gre za prvi dokument te vrste, ki ga je vlada podpisala s katero od dežel. Pri tem je še posebej izpostavil, da varnost ni samo tista, ki izhaja iz delovanja sil javnega reda, temveč tudi tista, ki izhaja iz pričakovanih prebivalstva: na srečo je pri nas kaznivih dejanj malo v primerjavi z drugimi deli države, tudi zahvaljujoč se učinkovitosti

sil javnega reda, zato pa je občutek negotovosti občanov zelo velik in temu občutku je treba dati primerne odgovore. V tem okviru je naglasil sinergije med deželno in krajevnimi upravami.

Tudi deželni odbornik za krajevne avtonomije Franco Iacop je izpostavil, da je pokazatelj kaznivih dejanj pri nas najnižji, občutljivost za probleme varnosti pa najvišja in zato gredo obveze za varnost občanov v to smer. Dežela ima zakonske in finančne pristojnosti, potrebno pa je tudi sodelovanje krajevnih uprav in to je treba razvijati v štirih smereh, kot predvideva protokol, torej skupno usposabljanje sil javnega reda, večja angažiranost krajevnih policij na operativnem področju, izmenjava informacij med silami javnega reda s skupnimi datotekami, povezane operativne centrale in večja razširjenost mestne policije na teritoriju.

Z namenom, da bi omogočili uresničitev štirih vodilnih projektov protokola, dežela FJK namenja 300 tisoč evrov, katerim je treba priložiti še poldrugi milijon evrov, ki jih osrednja vlada namenja v okviru državnega zakona o krajevnih policijah.

Odbornik Iacop je spomnil tudi na zakonski osnutek o reformi krajevnih policije, ki se bo »integriral z omenjenimi ukrepi, postavil bo splošna načela o kvalitetni ravni krajevnih policije. Rosato je še

glede najnovejših polemik o ukrepih proti čistilcem avtomobilskih šip menil, da je v vseh zadevah potrebna uravnoveščenost, »varnostni ukrepi pa niso uperjeni proti šibkejšim, to je jasno in to je tudi smer, ki jo je ubrala vlada,« je menil Rosato. »Ministrstvo pa pravi, da obstajajo zakoni in da jih je treba spoštovati, spoštovanje obstoječih predpisov pa pripada javnim upravam, z instrumenti, s katerimi razpolagajo.« O odlokih županov iz Trsta in Firence je izrazil prepričanje, da sodita v njuni pristojnosti, vendar je dodal, naj ne dopustimo, da med nami prevlada varnost, grajena na rami redkih nesrečnežev.

Glede sobotnega V-daya pa je Rosato opozoril na nevarnost, da manifestacije, kot jo je priredil Beppe Grillo, lahko zdrknejo v demagogijo. Po njegovem mnenju italijanska politika potrebuje korenito obnovo in ukrepitev, s pristopom novih ljudi in energij.

Na tiskovni konferenci so omenili tudi problem kartic z davčno številko, in sicer v zvezi z italijanskimi begunci iz krajev nekdanje Jugoslavije. V ta namen so izdelali okrožnico, ki jo bodo prejeli v vseh italijanskih občinah s seznamom vseh tistih občin, ki so pred sklenitvijo mirovne pogodbe pripadale Italiji: v teh primerih bodo navedli samo ime kraja, npr. Pulj, ne pa tudi države.

Razpis za podjetja v trgovskem sektorju

Pokrajina Trst sporoča, da bo 14. septembra zapadel rok za predstavitev prošnje za prispevek trgovskim podjetjem (v smislu 1. in 2. odstavka 23. člena deželnega zakona z dne 20. decembra 2002, št. 33 »Ustanovitev goratih območij v FJK« in poznejših sprememb). Prispevek je namenjen podjetjem trgovskega sektorja s prodajalnico v naseljih z manj kot tri tisoč prebivalci, ki spadajo v ozemlje tržaške pokrajine, ki je bilo določeno kot gorato. Prošnjo je treba izpolniti na kolkovanem papirju na osnutku, ki ga je pripravila Pokrajina. Tako osnutek kot razpis sta na razpolago na pokrajinskem uradu za stike z javnostjo in na spletni strani provincia.trieste.it.

Antoine Bernheim za obsežnejšo kapitalizacijo

Borzna kapitalizacija družbe Generali obsega trenutno 42 milijard evrov, predsednik Antoine Bernheim pa je v intervjuju za dnevnik La Repubblica dejal, da bi jo bilo nujno povečati še za kakih 20 do 30 odstotkov. Do tega naj bi prišlo z veliko mednarodno operacijo. Obenem je Bernheim napovedal, da si družba prizadeva za večji delež v bančnem zavodu Intesa San Paolo, v katerem ima trenutno pet odstotkov delnic.

Svečanost ob 11. septembru

Danes se bo ob 14.45 odvijala spominska svečanost ob 6. obletnici atentatov v New Yorku. Na Trgu žrtev 11. septembra v Barkovljah bo prisoten tržaški župan Dipiazza.

Tečaj joge v Škednju

V petek (ob 20. uri) bo škedensko društvo Ivan Grbec gostilo predstavitve tečaja joge, ki bo stekel v ponedeljek ob 18.30. Tečaj je namenjen izboljšanju telesnega in duševnega počutja udeležencev. Informacije: 328-1839881 in 040-307665.

Odšel je Callisto Cosulich

V 95. letu starosti je umrl Callisto Gerolimich Cosulich, predsednik znane podjetja Fratelli Cosulich. V mladih letih je bil mornar, nato je vse do zadnjega vodil podjetje, nekaj let pa je bil tudi konzul Švedske in Finske. Njegova slovitca strica z Lošinja, Callisto in Alberto, sta načelovala največji pomorski družbi avstro-ogrškega cesarstva, leta 1908 pa sta ustanovila ladjedelnico v Trziču.

TRŽAŠKA OBČINA - V poročilu občinskega odbornika za decentralizacijo Rovisa

Predlog za združitev kraških rajonov

Vzhodnokraški in zahodnokraški rajon naj bi združili v enotni kraški rajon - Sinoči javno srečanje občanov pri Banih

Tržaška občinska uprava je včeraj uradno odgovorila na odcepitvene težnje v dveh kraških rajonih. Občinski odbornik za decentralizacijo Paolo Rovis je na seji občinskega odbora vložil predlog za združitev vzhodnokraškega in zahodnokraškega rajona v skupni kraški rajon.

V svojem poročilu je izhajal iz vsedravnega in deželnega trenda o spremembah upravnih enot za znižanje upravnih stroškov, omenil pa je tudi »posege raznih krajevnih predstavnikov, pripadnikov več političnih sil«, ki so iznesli svoja mnenja o »odcepitvi«. Tej premisi je sledil predlog: občinski tehnik naj bi preverili možnost postopka za spremembo pravilnika o delovanju rajonskih svetov, in sicer zato, da bi »spremenili meje rajonskih svetov in omogočili združitev rajona št. 1 - Zahodni Kras in rajona št. 2 - Vzhodni Kras.«

Rovis je nadalje zapisal, da znaša skupno število prebivalcev obeh

rajonov 13.780 ljudi (kot izhaja iz podatka statističnega urada iz avgusta 2007). Združitev je po njegovem mnenju možna, ker oba rajona imata »podobne probleme v vseh kraških vaseh, in ti so vezani na ozemlje in na samo prebivalstvo.«

Odbornik je ob koncu še zapisal: »Z združitvijo bi imel novi rajonski svet bolj učinkovito predstavništvo v občinskem obsegu in s tem večjo možnost za reševanje odprtih vprašanj ozemlja, ki ga zastopa.«

Občinski odbor je Rovisovo poročilo sprejel kot »usmeritev«. Občinski uradi bodo morali sedaj pripraviti predlog postopka za združitev obeh kraških rajonov v enotnega. Odbornik Paolo Rovis je včeraj potrdil, da njegov predlog nekako »odgovarja na nekatere aktualne težnje o "odcepitvi" dveh kraških rajonov. Ponovil je, da bo imel enotni kraški rajon »večjo moč pri občinski upravi«, poleg tega se bodo upravni

stroški s poenotenjem dveh rajonov razpolovili, kar bo občina s tem prištedila, pa bo lahko investirala na kraškem ozemlju.«

Po Rovisovem mnenju je tržaška občinska uprava s tem predlogom prislunila težnjam kraškega prebivalstva, a tudi pokrajinskega tajništva Levih demokratov in nekaterih deželnih svetnikov - odbornik je izrecno imenoval Tamaro Blažina in Uberta Fortunato Drossija - ki so v preteklih dneh omenili možnost združitve obeh kraških rajonov.

Občinski odbornik je nakazal nadaljnjo pot njegovega predloga. Občinski uradi bodo morali sedaj pripraviti uradni predlog za združitev obeh kraških rajonov. O predlogu bodo morali razpravljati posamezni rajonski sveti, nato pristojna občinska komisija. Zatem se bo moral dokončno izreči občinski odbor, njegov odlok pa bo moral potrditi še občinski svet.

PAOLO ROVIS

KROMA

V primeru, ko bi v tej mandatni dobi mestna skupščina odobrila odlok o združitvi obeh kraških rajonov, bosta sedanja zahodnokraški in vzhodnokraški rajonski svet ostala in veljavi vse do prihodnjih občinskih volitev, na katerih pa bi nato izvolili le en skupni kraški rajonski svet. Nekaj ur potem, ko je bil uradno predložen predlog za poenotenje obeh kraških rajonov, se je sinoči na sedežu Kulturnega društva Ban pri Banih začelo prvo vaško srečanje pri-

stašev »odcepitve« kraškega ozemlja od tržaške občine. Na dnevnem redu je bila izvolitev vaškega predstavnika v bodočem odboru, ki bo pripravil predlog za posvetovalni referendum za »odcepitve«.

Podobno srečanje bo drevi (-ob 20.30) na sedežu Kulturnega društva Skala v Gropadi. Sledila bodo srečanja v Trebčah (jutri ob 20.30 v Ljudskem domu), na Opčinah (v četrtek, 13. septembra, ob 20.30 v dvorani Zadrufne kraške banke), na Proseku (v petek, 14. septembra, ob 20.30 v krožku ŠD Primorje), v Bazovici (v ponedeljek, 17. septembra, ob 20.30. na sedežu Gospodarske zadruge), v križu (v torek, 18. septembra, ob 20.30 v Kulturnem domu Alberta Sirka), na Padričah (v sredo, 19. septembra, ob 20.30 na sedežu Gozdne zadruge) in na Kontovelu (v četrtek, 30. septembra, ob 20.30 v dvorani Društvena gostilne).

ŠOLA - Včeraj prvi dan pouka tudi na številnih slovenskih šolah na Tržaškem

Tako prvošolci kot »veterani« sproščeno v novo šolsko leto

Pouk se je začel na štirih višjih in štirih nižjih srednjih šolah ter na enem didaktičnem ravnateljstvu

Slika levo: prvi dan pouka na svetoivanski nižji srednji šoli Sv. Cirila in Metoda
Slika desno: po poletnih počitnicah je prišlo tudi do prisrčnih ponovnih srečanj

KROMA

Za dijake višjih srednjih šol, večino dijakov nižjih srednjih šol in učence Didaktičnega ravnateljstva Dolina je včeraj bil prvi dan pouka v novem šolskem letu 2007-2008. Šolska vrata so se tako odprla za dijake Liceja Franceta Prešerna, Trgovskega tehničnega zavoda Žige Zoisa, Poklicnega zavoda Jožefa Stefana ter Pedagoškega in družboslovnega liceja Antona Martina Slomška. Poleg njih so se v šolske klopi vrnili (ali se vanje na novo usedli) dijaki nižjih srednjih šol Sv. Cirila in Metoda pri Sv. Ivanu in na Katinari, Srečka Kosovela na Opčinah in Proseku, Simona Gregorčiča v Dolini in Iga Grudna v Nabrežini ter otroci oz. učenci otroških vrtcev in osnovnih šol Didaktičnega ravnateljstva Dolina.

Vzdušje na prvi dan pouka je bilo dokaj brezskrbno: pred šolskim poslopjem je bilo še nekaj minut časa za kramljanje med učenci oz. dijaki. Nekateri so se po poletnih počitnicah zopet srečali, prihajalo je tudi do zelo

prisrčnega pozdravljanja. »Veterani« so ponovno prihajali v prostore, ki jih že predobro poznajo, prvošolci pa so se radovedno ozirali naokoli in spraševali sluge, kje se nahaja učilnica prvega razreda. Pred usodnim klicem šolskega zvonca ob 8. uri zjutraj je bil čas še za odpošiljanje še zadnjih »svobodnih« SMS sporočil z mobilnimi telefoni, zatem pa so se vsi podali v razred (ponekod tudi na prvi dan pouka ni šlo brez zamudnikov), kjer so dobili prve napotke s strani razrednikov oz. razredničark. Za prvošolce so na nekaterih šolah pripravili poseben program sprejemanja, ki je obsegal krajšo uvodno dobrodošlico, v naslednjih dneh pa bodo »novinci« spoznavali svoje šole in tudi širše okolje, v katerem te delujejo. Včeraj se je pouk na vseh šolah začel že ob 8. uri (marsikje imajo že od prvega dneva pouka poln urnik), le na Liceju Franceta Prešerna so začeli ob 10. uri. Uro pred tem, ob 9. uri, pa je bila v svetoivanski župnijski cerkvi za dijake Pre-

šerna tudi šolska maša, ki jo je daroval veroučitelj Žarko Škerlj.

Vsega skupaj je včeraj s poukom začelo 1.117 malčkov, učencev in dijakov, ki so takole razporejeni: višje srednje šole obiskuje 536 dijakov, nižje srednje šole 333 dijakov, vrtce in osnovne šole dolinskega ravnateljstva pa 248 otrok (107 malčkov v vrtcih in 141 učencev v osnovnih šolah). Prvošolcev je na višjih srednjih šolah 143, na nižjih 108, na osnovnih šolah 30 in v vrtcih prav tako 30. Seveda so to le začasne številke, saj bodo ostale šole in vrtci začeli s poukom jutri. Vrata se bodo tako odprla za dijake Nižje srednje šole Ivana Cankarja pri Sv. Jakobu ter za malčke oz. učence vrtcev in osnovnih šol didaktičnih ravnateljstev pri Sv. Jakobu, Sv. Ivanu, na Opčinah in v Nabrežini. Vsega skupaj bo šlo za 901 malčkov, učencev in dijakov, ki so takole razporejeni: vrtce bo obiskovalo 359 otrok, osnovne šole 602 učenca, šentjakobsko nižjo srednjo šolo pa 40 dijakov. V prvem let-

niku se bo znašlo 262 otrok, učencev in dijakov: 18 jih bo obiskovalo prvi razred NSS Ivana Cankarja, 139 bo učencev v osnovnih šolah štirih didaktičnih ravnateljstev, medtem ko bo prvi letnik otroških vrtcev obiskovalo 135 malčkov. Opozoriti je treba, da pri številu šolske populacije dotičnega ravnateljstva lahko v prihodnjih dneh pride do manjših sprememb.

Letošnje šolsko leto se je začelo tudi v znamenju nekaterih novosti. Ena od teh, o kateri smo pred časom že poročali, je ta, da bo marsikateri ravnatelj moral voditi dve šoli zaradi letošnje upokojitve kar štirih ravnateljev. Tako bo šentjakobski didaktični ravnatelj Marijan Kravos vodil tudi opensko didaktično ravnateljstvo, Zvonko Legiša bo ravnateljaval tako openski kot nabrežinski nižji srednji šoli, Emil Bole bo imel čez nižji srednji šoli pri Sv. Jakobu in v Dolini, Ksenija Dobrila pa bo vodila tako NSS Sv. Cirila in Metoda pri Sv. Ivanu kot dolinsko didaktično ravnateljstvo.

ŠNOVANJE DS Ženske hočejo prelomen statut

Ženske, ki se prepoznavajo v Demokratični stranki (DS), bi rade zavzele v novem političnem osebku vidnejšo vlogo od one, katere so navajene v sklopu tradicionalnih strank. Bodoče vodstvo stranke hočejo obenem opozoriti, naj v statut vključi nekatere pomembne postavke, ki bi preprečile politični oder in italijansko družbo nasploh. V kavarni Tommaseo so se včeraj zbrale članice krajevne odbora, ki ga sestavljajo ženske iz strank LD in Marjetice ter predstavnice raznih društev, torej t. i. »civilne družbe«. Predstavile so besedilo, ki ga bodo naslovile kandidatom za deželne in državne tajnika DS. Tekst vsebuje razne točke, ki jih članice odbora želijo izpostaviti pred 27. oktobrom, ko bo prvič zasedala ustanovna skupščina DS. Deželna svetnica Tamara Blažina nam je razložila, da članice odbora niso posebej zadovoljne z vsebino manifesta stranke. Rade bi dosegle bolj pogumen in inovativen strankin statut, zato so sestavile besedilo, ki obravnava teme zastopnosti žensk v politiki, zaposlovanja, laičnosti države in obnove italijanske politike.

Ustanovna skupščina DS bo sestavljena po načelu enake zastopnosti za moške in ženske. Odbor meni, da bi moral isti princip obveljati na vseh ravneh znotraj stranke in politike nasploh. Ob tem predlaga ustanovitev nadzornih odborov, ki bi zagotavljali spoštovanje omenjenega pravila. Kandidati za vodstvo DS radi napovedujejo, da se bo z oktobrom za državno politiko začelo novo obdobje. Odbor opozarja, da bi do pravih sprememb prišlo le v primeru, ko bi izvoljeni predstavniki znali poslušati ljudi in z njimi sodelovati. Koraka v to smer bi bila korenita preobrazba vodilnega razreda in omejitve števila mandatov. Na italijanskem trgu dela je položaj žensk vse prej kot idealen: stopnja zaposlitve je za 10% nižja od evropske, dohodki so prenički, ženske pa tudi težje pridejo do stalnega delovnega mesta. Neenakopravnost ni goli odraz ostankov matriarhata, temveč je rezultat oligarhičnega sistema, ki prevladuje v Italiji. Zgovoren je primer akademskega sveta, ki je za ženske še vedno tuje ozemlje: v Italiji je trenutno le en rektor ženskega spola. Odbor se je dotaknil še teme laičnosti države, ki jo je treba odločno braniti, še zlasti v šoli. (af)

TRŽAŠKA POKRAJINA - Odbornik za javna dela Mauro Tommasini

Tlakovanje pokrajinskih cest na Krasu

V Nabrežini, Vižovljah, Sesljanu, Mavhinjah, Gabrovcu, Briščikih in Repnu - Prihodnje leto začetek nadvoza pri Šempolaju

Železniški prehod pri Šempolaju

KROMA

Tržaška pokrajinska uprava bo v kratkem asfaltirala odseke šestih cest na Krasu. Ta teden so bo začelo tlakovanje ceste od Nabrežine do Nabrežine postaja. »Ta cesta je vsa luknjasta, res potrebna tlakovanja. Predvsem zato, ker je zelo prometna, saj vodi do nabrežinskega sanatorija. Na odseku ob bolnišnici namestila občinska uprava urediti pločnik, tako bo, s tlakovanjem in pločnikom, dobila cesta novo, primernejšo podobo,« je povedal pokrajinski odbornik za javna dela »Mauro Tommasini.

Po asfaltiranju ceste od križišča v Nabrežini do nabrežinske postaje pri Šempolaju bo na vrsti tlakovanje odseka pokrajinske ceste od križišča v Sesljanu (ob začetku Obalne ceste) do železniške postaje v Vižovljah. Zatem bo občinska uprava asfaltirala še zadnji odsek pokrajinske ceste v Sesljanu in odsek pokrajinske ceste v Mavhinjah.

Konec leta bo pokrajina poskrbela za asfaltiranje odseka ceste pri Gabrovcu, zatem pa bo tlakovala še pokrajinsko cesto od Briščikov do Repna.

Po napovedih tehnikov naj bi vsa ta dela opravili v štirih mesecih. Odbornik Tommasini je bil pri napovedi bolj oprezen. »Pri takih delih na prostem je treba vedno upoštevati vremenske razmere. Jeseni rado dežuje, kar zaustavi dela. Zato naj bi vsa sedanja cestna dela dokončali do marca prihodnjega leta.«

Skupni strošek za tlakovanje vseh cest znaša milijon 300 tisoč evrov.

Odbornik Tommasini je ob ureditvi pokrajinskih cest omenil tudi enega od največjih cestnih »problemov« na Krasu: nadvoz nad železnico pri Šempolaju.

O ureditvi prehoda čez železnico je govoril že več kot desetletje. Sedaj kaže, da bo do konca leta vendarle podpisan dogovor med italijanskimi železnicami, tržaško pokrajino in devinsko-nabrežinsko občino za gradnjo nadvoza. Delo bo stalo 2 milijona 700 tisoč evrov, tej vsoti pa je treba dodati še »tehnične stroške« (kot jim pravi odbornik Tommasini), da bo skupna vsota krepko presegla 3 milijone evrov. Začetek del je predviden prihodnje leto, je zagotovil pokrajinski odbornik.

ZDA - Poveljnik ameriških sil gen. Petraeus in veleposlanik Crocker nastopila pred kongresom

Ameriški vojaki bodo lahko začeli zapuščati Irak šele čez čas

Petraeusovo in Crockerjevo poročanje zmotili protestniki - Na obzorju ni večjih sprememb

WASHINGTON - Poveljnik ameriških vojaških sil v Iraku general David Petraeus je včeraj nastopil pred skupnim odborom za mednarodne odnose in obrambo predstavnika doma kongresa, kjer je skupaj z veleposlanikom v Iraku Ryanom Crockerjem poročal o položaju v Iraku. Težko pričakovano poročilo so takoj na začetku zmotili protestniki, ki so generalu vzklikali, naj pove resnico. Predsednik odbora za obrambo, demokrat Ike Skelton iz Missourija je ukazal protestnike odstraniti. Petraeus in Crocker bosta danes, na obletnico terorističnih napadov v ZDA 11. septembra 2001, nastopila še pred senatnim odborom za mednarodne odnose in obrambo. V njunem poročilu ni ničesar presenetljivo novega, saj so bistveni deli prišli v javnost že pred njunim nastopom. Petraeus in Crocker menita, da je bil v zadnjih mesecih dosežen določen napredek na varnostnem področju, vendar pa na političnem ta ni bil zadovoljiv.

Bistveno vprašanje, ki zanima demokrate, je, kdaj se bo začel umik ameriške vojske iz Iraka, republikanci pa še vedno upajo, da bo nova strategija z napotitvijo 30.000 dodatnih vojakov kmalu prinesla pozitivne rezultate.

Pričanje generala in veleposlanika je pričakal oster napad liberalne politične skupine MoveOn.org, ki ju je obtožila, da ponarejata podatke za Belo hišo in

republikanci so od demokratov nemudoma zahtevali, naj se ogradijo od takšnih otročjih izpadov. Demokrati so bili do obeh, še posebej pa do generala ugodoma zelo spoštljivi. Skelton je dejal, da ni nobenega dvoma, da je Petraeus pravi človek na pravem mestu, vendar pa tri leta prepozno in 250.000 vojakov pre malo.

Republikanec Dincan Hunter iz Kalifornije pa je ob pohvalah na račun generala napadel neimenovane demokrate, ki so Petraeusa kritizirali, še preden je začel poročati. Hunter je izrazil prepričanje, da je bil napredek na vojaškem področju v zadnjih mesecih dober in da se iraška vojska postavlja na lastne noge.

Pričanje Petraeusa in Crockerja pred kongresom naj bi bilo ključnega pomena za nadaljevanje ameriške strategije v Iraku, vendar pa se spremembe ne pričakujejo, razen morda kakšnega simboličnega zmanjšanja vojaške prisotnosti do konca leta, najverjetneje pa šele spomladi. Demokrati, ki si želijo konca vojne, ki teče že peto leto in je doslej stala 3700 življenj ameriških vojakov, nimajo zadostne večine, da bi izsilili umik.

Republikanci pa za zdaj še vedno stojijo ob strani predsedniku Georgeu Bushu, ki ne namerava odnehati do vidnega uspeha ali pa slovesa od Bele hiše januarja leta 2009. (STA)

Gen. David Petraeus med nastopom v ameriškem kongresu

ANSA

Trichet: Kreditna kriza bi lahko imela širše posledice

BASEL - Predsednik Evropske centralne banke (ECB) Jean-Claude Trichet je v imenu vodij centralnih bank desetih največjih gospodarstev sveta v Baslu dejal, da bi lahko imela kriza zaradi izgub vlagateljev v dolžniške instrumente, povezane s hipotekarnimi krediti v ZDA, posledice tudi za tamkajšnje realno gospodarstvo. »Zelo pozorno moramo spremljati, kaj se bo dogajalo v ZDA,« je dejal Trichet in menil, da je reševanje tistih vlagateljev, ki so svoja sredstva nepredvidno vlagali v nepregledne dolžniške instrumente, zredna stvar, ki jo centralni bančniki mislijo narediti. Kljub temu pa je Trichet poudaril, da želijo banke stabilne trge.

Abas in Olmert pospešila pogajanja pred konferenco

JERUZALEM - Palestinski predsednik Mahmud Abas in izraelski premier Ehud Olmert sta se na pogovorih v Jeruzalemu dogovorila za oblikovanje pogajalske skupine, ki bi prispevala k napredku palestinsko-izraelskega mirovnega procesa pred mednarodno bližnjevzhodno konferenco, ki so jo za november napovedale ZDA. Olmert pa je Abasu ponudil izpustitev palestinskih zapornikov ob muslimanskem svetem mesecu ramadan.

Talibani pripravljene na pogovore z vlado

KANDAHAR - Talibani v Afganistanu so izrazili pripravljenost na pogovore z afganistansko vlado, dan potem, ko jim je pogajanja za končanje krvavega upora ponudil predsednik Hamid Karzaj. »V dobro nacionalnih interesov smo polno pripravljeni na pogajanja z vlado,« je povedal tiskovni predstavnik talibanov Jusuf Ahmadi. Kot je dodal, bi se lahko talibani z afganistansko vlado pogovarjali tako, kot so se z južnokorejskimi predstavniki pogovarjali o usodi 21 talcev. Slednji so bili nedavno po več srečanjih obeh strani izpuščeni. Sicer pa je v majhnem mestu Gereshk na jugu države včeraj prišlo do samomorilskega atentata, v katerem je bilo ubitih najmanj 28 ljudi, 60 pa ranjenih. Napad je bil eden najbolj smrtonosnih v Afganistanu, ki ga v zadnjem času pretresa vse več atentatov v okviru okrepljene dejavnosti talibanskih upornikov. Med smrtnimi žrtvami je 13 policistov in 15 civilistov, je povedal guverner okrožja Abdul Manaf. Med ranjenimi so večinoma civilisti. (STA)

TERORIZEM - Ob današnjem 11 septembru Napovedano novo bin Ladnovo sporočilo

Ob današnji šesti obletnici terorističnih napadov na ZDA bo voditelj Al Kaide Osama bin Laden objavil novo sporočilo prek video posnetka. Tako je včeraj napovedala spletna stran Al Ikla-

sa, se pravi organizacije, ki naj bi bila zelo blizu bin Ladnovi mreži. Posnetek naj bi obsegal tudi »duhovno oporoko« Abu Musaba Valida al Šarija, enega izmed atentatorjev izpred šestih let (na sliki).

PAKISTAN - Nekdanji premier Šarif iz izgnanstva v novo izgnanstvo

ISLAMABAD - Nekdanji pakistanski premier Navaz Šarif se je včeraj iz izgnanstva vrnil v domovino, a je bil v Pakistanu le kratek čas. Ob prihodu v državo so ga pakistanske oblasti aretirale in ga nato izgnale v Savdsko Arabijo, kamor ga je Pakistan izgnal že pred osmimi leti. Šarifa so po poročanju pakistanske televizije vkrkali na letalo, ki je odletelo iz Islamabada, da so ga izgnali, pa je za francosko tiskovno agencijo AFP potrdil tudi visok predstavnik pakistanskih varnostnih sil.

Šarifa je sedanji pakistanski predsednik Pervez Mušaraf z oblasti vrgel oktobra 1999 po nenasilnem državnem udaru. Nekdanji premier je decembra 2000 z Mušarafovimi oblastmi podpisal sporazum o 10 letih izgnanstva zase in za svoje, s čimer se je izognil dosmrtni ječi zaradi korupcije. Slednje so ga obtožili po državnem udaru. Konec avgusta letos je pakistansko vrhovno sodišče odlo-

čilo, da se lahko vrne v domovino.

Nekdanji premier, ki je dvakrat vodil pakistansko vlado - od leta 1990 do 1993 in od leta 1997 do 1999 -, je ob napovedi, da se bo vrnil v domovino, napovedal tudi udeležbo na parlamentarnih volitvah, ki bodo v Pakistanu potekale konec letošnjega ali v začetku prihodnjega leta. 57-letni Šarif namreč želi končati Mušarafovo oblast, ki jo označuje za »vojaško diktaturo«.

Na letališču v Islamabadu, kamor je s potniškim letalom priletel iz Londona, se je Šarif včeraj mudil zgolj okoli štiri ure. Potem, ko se je dve uri prepiral z oblastmi, ker jim na letalu ni želel predati svojega potnega lista, saj je hotel sam stopiti do okenca za vstop v državo, ga je policija pospremila z letala. Zatem so ga aretirali in obtožili korupcije, nato pa hitro pospremili na drugo letalo, ki je potovalo proti savdski Džedi, poroča ameriška tiskovna agencija AP. (STA)

PAPEŽ - Trajal je tri dni, svoj vrh pa je dosegel v soboto v Marijinem Celju Benedikt XVI. s svojim obiskom v Avstriji skušal obuditi krščansko vero na Stari celini

DUNAJ - Papež Benedikt XVI. je v nedeljo zvečer sklenil tridnevni obisk v Avstriji, med katerim je želel obuditi krščansko vero v Evropi, izjavami o splavu pa je znova dvignil prah. Pred vrnitvijo v Vatikan je papež obiskal opatijo Svetega križa, kjer je izpostavil pomen svete maše kot Božje službe, v dunajski koncertni hiši pa se je srečal s prostovoljci, ki delujejo na socialno-karitativnem področju. »Kjerkoli se pri osmišljanju liturgije razmišlja le o tem, kako bi liturgijo napravili zanimivo, lepo, je liturgiji že spodletelo,« je v baziliki opatije pri Dunaju dejal Benedikt XVI. Bogoslužje je potrebno opraviti predvsem z mislijo na Boga, je dodal.

Polurni obisk v opatiji je bil namenjen predvsem filozofsko-teološki visoki šoli v samostanu, ki je bila v začetku leta sprejeta v vrste papeških visokih šol. Ob tem pa je papež posvaril pred premočno racionalizacijo vere v današnjem času.

Na srečanju z več sto prostovoljci v dunajski koncertni hiši pa je papež izpostavil, da ljubezen do drugega ne more biti preložena na pleča države. Podpora pomoči potrebnim je seveda zadeva države, kar pa ne more biti zamenjava za prostovoljno osebno prizadevanje, je dodal. Prostovoljci dajejo družbi human obraz, je še dejal Benedikt XVI. in poudaril, da »vrednot človeških bitij ni mogoče soditi zgolj z ekon-

omskimi kriteriji«.

Pred tem je papež v nedeljo maševal v dunajski katedrali sv. Štefana. Med mašo je izpostavil verski pomen nedelje kot dneva počitka v zahodnih družbah, ki jim grozi plitkost. Benedikt XVI. je med mašo obžaloval, da je prosti čas vedno bolj »čas praznine«, ki ljudem ne daje moči in sposobnosti, ki jih potrebujejo. Ob tem je ocenil, da je nedeljska maša za kristjane »notranja nuja«.

V soboto je papež v bogoslužju ob 850. obletnici Marijinega svetišča v Marijinem Celju na avstrijskem Štajerskem opozoril pred izgrado resnice. V tem je po njegovem mnenju »jedro krize zahoda, Evrope«. »Če za ljudi ni resnice, konec koncev tudi ne morejo razlikovati med dobrim in slabim,« je pred več kot 30.000 verniki, ki so se kljub močnemu dežju zbrali, pridigal poglavar rimskokatoliške cerkve.

Že v petek pa se je v nagovoru pred avstrijskimi politikami in predstavniki diplomatskega zbora v avstrijski prestolnici izrekel proti pravici do splava. Pravica do življenja je »temeljna človekova pravica«, ki velja od spočetja do naravnega konca. Pravica do splava »zato ne more biti človekova pravica, je njeno nasprotje«, je opozoril Benedikt XVI. Papež je pred politikami in diplomati opozoril tudi na krščanske korenine Evrope. (STA)

Papež je v soboto v Marijinem Celju posebej pozdravil slovenske vernike iz Avstrije in iz Slovenije ter slovenske škofe. V pozdrav mu je tu zapel pevski zbor Anton Martin Slomšek iz Podjune pod vodstvom Jožeta Ropitza

GORICA-DOBERDOB - Glavnina slovenskih šolarjev na Goriškem se je včeraj vrnila v klopi

Posebna pozornost za prvošolce, s socializacijo proti »šoku« zaradi vrnitve

Na višješolskem polu bodo priredili športno tekmovanje med novinci - Jutri bo na vrsti šola Trinko

Večji del slovenskih šolarjev na Goriškem se je včeraj ponovno vrnil v klopi. Začetek nikakor ni bil šokanten. Skoraj vsi so startali z omiljenim urnikom, dopoldanski čas pa je bil namenjen predvsem medsebojnemu spoznavanju in navodilom za novo šolsko leto. Najtoplejšega sprejema so bili seveda deležni »novinci« vseh učnih stopenj, ki se bodo morali s pospeškom privaditi na novo okolje.

Šolski prag je včeraj skupno prestopilo 283 učencev osnovnih šol slovenskega didaktičnega ravnateljstva v ulici Brolo v Gorici. Najbolj množičen prvi razred bodo imeli na šoli Župančič, kjer je v šolske klopi prvič sedlo kar 27 otrok. Šola Erjavca premore letos osemnajst prvošolčkov, šola Abram v Pevmi devet, števerjanska šola Gradnik tri, šola Zorzut na Plešivem pa štiri. »Učence prvih razredov so sprejeli razredniki, ki so jim povedali, kako bo potekalo delo v šoli. Kot vsako leto so učitelji organizirali tudi kratek sestanek s starši prvošolcev,« je povedala ravnateljica Miroslava Braini. Na temo prostorske stiske na šoli Zorzut, kjer se zbirajo otroci s širšega krminskega območja, je Brainijeva omenila obisk tamkajšnjega župana Luciana Patata, ki si je v prejšnjih dneh ogledal poslopje na Plešivem. »Župan in funkcionar sta prišla, da bi preverila možnost širitve stavbe. O odločitvi bomo izvedeli v prihodnjih tednih,« je dodala Brainijeva.

Če so goriški osnovnošolci že včeraj startali z običajnim urnikom, bodo malčki vrtcev lahko računali na daljše obdobje uvanja. Četa 243 otrok, ki so jih včeraj sprejele vzgojiteljice vrtcev v ulicah Brolo in Max Fabiani ter v Pevmi, Štandrežu, Števerjanu in v Krminu, bodo s polnim urnikom, ki predvideva tudi dejavnosti v popoldanskih urah, začeli 1. oktobra. Včeraj je zvonec zabrnal tudi na treh šolah doberdobskega ravnateljstva. V klopi so se s polnim nahrbtnikom energije vrnili učenci šole Prežihov Voranc v Doberdobu, Peter Butkovič v Sovodnjah in doberdobski nižješolci. Omeniti velja, da bodo letos zaradi visokega števila novih vpisov imeli na nižji srednji šoli v Doberdobu kar dva prva razreda po petnajst učencev. »Prvi dan pouka smo namenili predvsem spoznavanju med otroki in učnim osebjem. Poudarjena je bila potreba po ustvarjanju dobrih odnosov in pozitivnega počutja v razredu,« je podčrtala ravnateljica Večstopenjske šole Doberdob Sonja Klanjšček.

Kar nekaj pozornosti bodo socializaciji med dijaki prvih razredov posvetili tudi na slovenskih višjih srednjih šolah v ulici Puccini, kjer se je redni pouk ravno tako začel včeraj. Novih dijakov bo na obeh polih skupno 59. Številčno najmočnejši je prvi razred poklicnega zavoda Cankar, v katerem je osemnajst dijakov, drugi na lestvici pa so dijaki četrte gimnazije, ki jih je šestnajst. Prvošolci vseh smeri se bodo srečali v soboto v telovadnici šolskega centra, kjer se bodo pomerili v športnem tekmovanju. »To bo dobra priložnost za medsebojno spoznavanje,« je ocenila podravnateljica na tehničnem polu Flavija Bezeljak in dodala: »Za prvošolce zavodov Cankar, Vega in Zois smo organizirali tudi poseben projekt uvajanja v novo okolje. Predvidena sta sprehoda po mestu in ogled palače Coronini.« Cilj navezovanja stikov in prijateljskih odnosov med novimi sošolci bodo imele tudi delavnice pod vodstvom Centra za nenasilno komunikacijo iz Ljubljane, ki se jih bodo dijaki družboslovne in znanstveno-tehnološke smeri liceja Gregorčič udeležili v teku meseca. »Namen delavnic, v katerih bodo dijaki obravnavali vsakdanje probleme in medosebne odnose, je oblikovanje uigrane skupine,« je povedala ravnateljica licejskega pola Mihaela Pirih.

Vse ostale slovenske osnovne šole in vrtci Večstopenjske šole Doberdob bodo pouk začeli jutri, ko bodo v klopi sedli tudi dijaki nižje srednje šole Ivan Trinko v Gorici. (Ale)

Prvi šolski dan za skupino otrok iz ulice Brolo v Gorici (zgoraj); oživela sta tudi osnovna šola Ludvik Zorzut na Plešivem (levo) in višješolsko središče v ulici Puccini (desno)

BUMBACA

GORICA - V priredbi občine September 1947, Italija

»Bogat in razčlenjen program je dokaz velikega pomena, ki ga pripisujemo proslavljanju 60. obletnice dokončne vrnitve Gorice Italiji.« Tako je župan Ettore Romoli uvedel v včerajšnjo predstavitev dogajanja ob koncu tedna. V petek in soboto bodo potekale spremljevalne pobude v sodelovanju z goriškimi društvi, vrhunec pa bo nedeljska uradna ceremonija v priredbi občine. Začela se bo ob 10.30 s polaganjem venca na trgu Divisione Mantova, nakar se bo selila v spominski park na korzu Italia. Tam bo ob 11. uri svečanost ob spomeniku padlim ob udeležbi vojaških združenj, veteranov, častnega polka in fanfare konjeniške brigade Pozzuolo; sledilo bo polaganje venca k spomeniku deportirancem. »Dolžni smo se pokloniti spomenu teh, ki so z življenjem plačali samo zato, ker so hoteli ostati Italijani,« je povedal župan. Nedeljsko proslavljanje bo ob 21. uri sklenil koncert godbenega orkestra italijanske vojske v Verdijevem gledališču; polovico mest bo namenjenih povabljenim gostom.

V petek, 14. septembra, ob 12.30 bodo v deželnem avditoriju odprli fotografsko razstavo z naslovom »Arrivano! Settembre 1947: ritorna l'Italia« v priredbi goriškega Krožka svobode; ob 18. uri bo v mali dvorani gledališča Verdi konferenca na isto temo. V soboto, 15. septembra, pa bo celodnevni program oblikovala Skupina za zgodovinsko raziskovanje Isonzo; med drugimi napovedujejo spreved kakih petnajstih starih vojaških vozil z uniformirano posadko in prihod šestih ameriških veteranov, ki so pripadali ameriški brigadi Blue Devil in so bili septembra 1947 v Gorici.

GORICA - V petek in soboto Natečaj Mittelmoda delavnica izvirnosti

Mednarodni modni natečaj za mlade kreatorje Mittelmoda praznuje letos svojo 15. izvedbo. Izvirne stvaritve 28 mladih kreatorjev iz 19 držav bodo na ogled 14. in 15. septembra na goriškem sejmskem razstavišču, novost letošnje izvedbe pa bosta ob mnogih uglednih gostih tudi gala večer na goriškem gradu, ki ga je omogočilo sodelovanje z goriško občino, in predavanje slavnega modnega izvedenca Jana Van Mola v Gradišču. Predsednik ustanove Udine e Gorizia Fiere Sergio Zanirato se je na včerajšnji predstavitvi pobude zahvalil vsem sodelujočim in poudaril, da se goriški Mittelmoda lahko ponaša s samim svetovnim vrhom modne ustvarjalnosti. Goriški župan Ettore Romoli in odbornik Antonio Devetag sta pri tem podčrtala, da je goriški občinski upravi manifestacija pri srcu, saj postavlja Gorico pod medijske reflektorje. »Ob priložnosti gala večera na goriškem gradu bomo ustanoviteljem natečaja Mittelmoda poklonili srednjeveški pečat mesta,« je povedal Romoli, direktor sejmske družbe Maurizio Tripani pa je podčrtal potrebo po vsakoletnem uvajanju novosti in elana v tradicionalno pobudo. Skupina ustvarjalcev, ki jih je strokovna žirija prepustila v finale, bo v Gorico prišla v četrtek, 13. septembra. Dan kasneje je predviden prihod predstavnikov pomembnih modnih hiš, mednarodnega tiska in modnih šol, ki se bodo udeležili gala večera na goriškem gradu. V soboto bo ob 11. uri v vinoteki Serenissima v Gradišču predaval Van Mol, ob 21. uri pa se bo na sejmskem razstavišču začela tekmovanje in modni defile, ki ga bo vodil priljubljeni radijski in televizijski voditelj ter komik Andrea Pellizzari. Strokovna žirija bo dodelila 15 nagrad, ki jih poklanjajo pomembne modne hiše in strokovne revije. (Ale)

KRAJE AVTOV Gorica na dnu lestvice

Po številu kraj avtomobilov je dežela FJK med najbolj varnimi v Italiji, Gorica pa je na dnu deželne lestvice, kar pomeni, da tu dosega število tovrstnih kaznivih dejanj najnižjo stopnjo v državi. To so ugotovitve agencije ASAPS, ki je preučila podatke rimskega notranjega ministrstva.

Dežela FJK zaseda šestnajsto stopničko po številu avtomobilskih krajev; na prvem mestu je Kampanija, ki ji sledita Lazio in Lombardija, na zadnjem mestu pa je Dolina Aosta. V deželi FJK letno izgine en avto na 2.112 prebivalcev, navaja Giordani Biserni iz agencije ASAPS, medtem ko se v Kampaniji to dogaja na 188 prebivalcev. Goriško razmerje je med najvišjimi v Italiji: en ukraden avto na 2.824 prebivalcev. Na prvem mestu po krajah je Videm (lani 259, od tega 180 najdenih avtov), za njim Pordenon (160 ukradenih, 100 najdenih) in Trst (105 ukradenih, 66 najdenih). Zadnja je Gorica s 50 kraji in 35 vrnitvami avtomobilov lastnikom.

GORICA-NOVA GORICA - S 319 udeleženci je bila letošnja dvaindvajseta Soška regata rekordna

Še zadnjič z osebnim dokumentom po Soči od Solkana do Podgore

Ena tretjina »zamejcev«, številne delegacije iz Slovenije, goriška občina tokrat brez lastnega plovila

Oče in sinček pogumno skozi brzice (levo); na Soči je letos mrgolelo kajakašev, kanuistov in rafterjev, v prvem planu gumenjak ZSSDI-ja z odbornikom Ceretto (slika desno)

BUMBACA

Tudi po dvaindvajsetih letih ohranja Soška regata svoj čar in priljubljenost. Rekli bi celo, da pridobiva na popularnosti, o čemer pričata udeležba ter odmevnost v javnosti. Res je tudi, da je udeležba odvisna od različnih dejavnikov, v prvi vrsti od vremena. In ti so bili v nedeljo več kot idealni, saj ob razmeroma visokem vodostaju ni bilo na nebu niti enega samega oblaka, pa tudi prevročje ni bilo. Ob zaključku vpisovanja pri čolnarni v Solkanu se je na vpisni poli nabralo 319 imen, zaradi česar je bila letošnja regata rekordna. Zgodilo se je celo, da je zmanjkalo gumenjakov, tako da so si morali veslanja željni najti prostor na drugih plovilih, ki so bila nabito polna, tako da ni nihče ostal na suhem.

Pred startom so srečno pot kajakašem, kanuistom in rafterjem zaželeli novogoriški župan Mirko Brulc, odbornik za mladino, varnost in manjšine pri goriški občini Stefano Ceretta ter predstavnika organizatorjev - KK Soške elektrarne in KK Šilec - Albin Špacial in Robert Makuc. Poudarjena je bila predvsem misel, da je bil za prehod meje tokrat zadnjič potreben osebni dokument. Brulc se je nato vkrcal na novogoriški gumenjak, Ceretta pa se je pridružil veslačem ZSSDI-ja, saj po dolgih letih goriška občina ni premogla lastne posadke in plovila. Goriško pokrajino je zastopal odbornik Marko Marinčič, ki si je zadnji trenutek zagotovil mesto in veslo na gumenjaku Klanjščkovih ter je imel za soveslača bivšega slovenskega poslanca Iva Hvalico. Po znaku za start se je slikovita množica pognala po Soči navzdol, proti osem kilometrov oddaljenemu cilju v Podgori. Vzdušje je bilo kot vselej enkratno, s petjem, vzkliki in veselimi razpoloženjem, pa tudi vodnih bitk med čolni ni manjkalo. Med potjo so veslači poganjali plovila pod šestimi mostovi, premagovali so rahle brzice, svoje čolne so na rokah odnašali čez jezove, najdrznejši pa so se preizkusili na strah vzbujajočih valovih na tekmovalnem poligonu v Solkanu. Na vseh mostovih - predvsem še na pevskem - je dolgo kolono pozdravilo veliko ljudi, gasilska enota in

enota civilne zaščite pa sta poskrbeli, da je športno-rekreacijska prireditev nemoteno potekala.

Na plavajočem pomolu pri pevskem mostu je krajevni svet za Pevmo, Oslavje in Štmaver postavil okrepčevalnico, harmonikaš Joško pa je skrbel, da so udeleženci regate pozabili na utrujenost in so z novim zanosom zaveslali na drugi del poti. Na cilju v Podgori so s čajem postregli člani tamkajšnjega krajevnega sveta. Zaključna prireditev je bila kot po navadi na dvorišču doma Andrej Paglavc v Podgori, kjer so udeležence pogostili člani kulturnega društva Briški grič iz Števerjana (skuhali so kar 40 kilogramov testenin). Sledilo je nagrajevanje najbolj številnih skupin; s 63 udeleženci so sodelovali člani KK Soške elektrarne, KK Šilec in KD Sabotin (vsak po 28), mestna občina Nova Gorica (18), ZSSDI in družina Klanjšček (vsak po 9) itd. Nagrajeni so bili najmlajši in najstarejši udeleženci, posebno nagrado pa je prejela Evgenija Skhodtseva iz Moskve, ki je na goriški regati bila prisotna že četrtič. Izžrebali so tudi okrog 60 praktičnih nagrad z darovi, ki so jih poklonili razni sponzorji. Ker je letošnja Soška regata predstavljala zaključni spust pri vseslovenski pobudi »Voda za vedno - slovenske reke 2007«, so prireditelji podelili posebne nagrade veslačem, ki so sodelovali na vseh letošnjih prireditvah.

Za konec naj še zabeležimo, da je bila med vsemi veslači približno tretjina (99) Goričanov z italijanske strani meje, kot vsako leto pa so med udeleženci iz Slovenije izstopale občinske delegacije, in sicer iz Maribora, Slovenj Gradca, Novega mesta, Celja in s Ptujja, vsaka je prišla s svojim gumenjakom in posadko. Razveseljujoč je tudi podatek, da je letošnje krepko poraslo število kajakov, ki so resno ogrozili prevlado gumenjakov, tako da se prireditev vrača k izvirov, med kajakaši pa so bili številni tudi otroci in mladi.

Vili Prinčič

GORICA - Slovenski dopis »spotike«

Brez prevoda

V mestu bodo kraj poimenovali po 11. septembru 2001

Občina Gorica je sprejela dopis v slovenskem jeziku, zadeva je razčiščena. Tako je povedal goriški predsednik Slovenske kulturno gospodarske zveze Livio Semolič, ki je včeraj stopil v stik z županom Ettorejem Romolijem, zato da bi razumel smisel njegovega pisma, s katerim je zahteval italijanski prevod SKGZ-jevega dopisa s predlogi za člane slovenske konzulte na občini. »Glede na dejstvo, da so bila s strani župana iznešena pozitivna stališča do upoštevanja zaščitnih norm, sem hotel preveriti, zakaj je podpisal takšno zahtevo,« pojasnjuje Semolič in dodaja: »Prejel sem zagotovilo, da je občina sprejela naš dopis brez dodatnega prevoda, kot je bila dosedanja praksa, zato je stvar razčiščena. Dosledno skušamo držati se pravila, da se v odnosih z uprava-

mi izražamo v svojem jeziku. Naša želja je, da bi se vse naše organizacije in tudi samsamezniki vedno bolj posluževali slovensčine, ko se obračajo na javne uprave, in tako konkretizirali in osmislili pravice, ki nam jih priznava zakona 482 in 38.«

Naj še zabeležimo, da je Romolijev občinski odbor sklenil, da bo v Goricu evidentirano javno mesto - ulica, trg, oširek ali dvor -, ki ga bodo poimenovali po 11. septembru 2001, po letalskem napadu na New York, ki je pretrsel svet. Odločitev so sprejeli včeraj, na predvečer obletnice, po napovedih pa naj bi jo udeležili čim prej. Pojasnili so še, da bo na cestni tabli zapisano »11. septembra 2001«, brez nikakršne druge omembe okoliščin ali žrtev, kot so to že storila druga italijanska mesta.

GORICA - Marinčič solidaren z Del Sordijem »Zvoniti po toči je vselej prepozno«

Občinski svetnik Foruma za Gorico Marko Marinčič je v sporočilu za tisk ironično izrazil solidarnost odborniku za okolje Francescu Del Sordiju. Slednji je te dni omenil možnost omejitev v prometu na jesen, da bi tako zmanjšali število dni v letu, ko se v mestu preseže opozorilne vrednosti zdravju nevarnih prašnih delcev PM10. Župan Ettore Romoli je zaradi tega javno pokaral odbornika, rekoč, da občina ne bo uvedla nikakršnih omejitev, dokler ne bo k temu primorana po zakonu.

Marinčič pravi, da ga sicer Del Sordijevi nameni ne navdušujejo. Uvedba izmeničnih tablic dvakrat tedensko (vendar z izjemo prometnih konic, ko beležimo 80-90% vsega prometa) ne more nadomestiti trajnejših, strukturalnih posegov. Del Sordi pa je vsaj pokazal, da se zaveda problema, ki ga je prav Marinčič predočil upravi na seji občinskega sveta 25. julija. Od takrat sicer še ni prejel odgovora na to in druga štiri svetniška vprašanja, ki jih je postavil od-

borniku in županu, čeprav veleva pravilnik 30-dnevni rok za pisni odgovor.

Problem onesnaženja z delci PM10, za katero je po znanstveni literaturi glavni krivec avtomobilski promet, je v tem - tako Marinčič -, da bomo v Gorici že kmalu našli 35 presežkov opozorilne vrednosti v tem letu, ne da bi bil na obzorju kak učinkovit ukrep. Občani, še posebej otroci, so zato izpostavljeni nevarnosti za zdravje, zaradi katere evropski in državni predpisi narekujejo urepanje. »Toda župan se obnaša, kot da se ne bi zavedal problema in plačuje volilni dolg tistim, ki nočejo otokov za pešce in enosmernege korza, pa še tistim, ki želijo več parkirišč in avtomobilov v goriškem centru,« pravi Marinčič in spodbuja Del Sordija, »naj župana pozove k pravočasnim ukrepom. Zdravje občanov je moč zaščititi s preventivnim omejevanjem onesnaževanja, ne pa čakati, da se problem predali namenu obnovljeno gabsko igrišče, bo startala s turnirjem začetnikov, v katerem se bodo pomerile ekipe Juventina, Krmin, Turja-

GABRJE - Mladinski turnir v nogometu prireja KD Skala

Na igrišče 250 igralcev

Sodelovali bodo nogometaši med 6. in 12. letom - Sambo: »Prihodnja izvedba bo mednarodna«

Arhivski posnetek s cicibani na gabskem nogometnem igrišču leta 2005

BUMBACA

Gabrje se bodo med vikendom spet spremenile v deželno središče mladinskega nogometa. Na igrišču KD Skala bo namreč med 14. in 16. septembrom zaigralo 250 nogometašev med 6. in 12. letom, ki se bodo udeležili tretje izvedbe turnirja za cicibane Igrajmo nogomet, prvega turnirja kategorije začetnikov in nogometne šole za najmlajše Inter Campus. Letošnja izvedba pobude, s katero so leta 2005 predali namenu obnovljeno gabsko igrišče, bo startala s turnirjem začetnikov, v katerem se bodo pomerile ekipe Juventina, Krmin, Turja-

ki in Tržič. V soboto, ko bo na sporedu nogometna šola, bodo za črno-belo žogo tekali malčki ekip Sovodnje, Mladost, Juventina, Pieris, Turjak, Krmin, Tržič in Fiumicello. V nedeljo se bo turnir cicibanov, v katerem se bosta za pokal KD Skala potegovali tudi ekipe Juventine in Mladosti, začel že v jutranjih urah; po finalnih tekmah bo zvečer na vrsti nagrajevanje. »Prihodnje leto nameravamo turnir razširiti. Z deželne ravni bi radi prešli na mednarodno z vključitvijo ekip iz Slovenije,« je povedal predsednik društva Edoardo Sambo. (Ale)

Šport

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
fax 040 772418
sport@primorski.it

Primorski
dnevnik

MADRID - Slovenija je dosegla še peto zaporedno zmago na 35. evropskem prvenstvu in je ob Litvi edina neporažena reprezentanca. Zmaga bo šla v zgodovino, saj so si z njo varovanci selektorja Aleša Pipana zagotovili vsaj drugo mesto v skupini F in odlično izhodišče pred četrtfinalom. V zadnji tekmi drugega dela, jutri ob 21.30, bosta tako Litva in Slovenija odločali o prvem mestu v skupini.

Prva četrtina bo šla v anale slovenske košarke. Predstava za sladokusce, a samo za tiste, ki navijajo za Slovenijo. Deset minut brez napake. »Nekoč so risanke predvajali ob 7. uri, zdaj so na sporedu ob 21.30.« je bil eden od mnogih spo-

KOŠARKA - Drugi del evropskega prvenstva v Španiji

Slovenija rekordno proti Nemčiji »Azzurri« še v boju za četrtfinale

Slovenski košarkarji so »potokli« Nowitzkija in tovariše - Italijani po podaljškiju boljši od Turkov

ročil SMS, ki so priromali na mobilne telefone slovenskih novinarjev v Madrid. Slovenija je bila na nogah, Nemčija pa poplajena 21 milj pod morjem. Dirk Nowitzki je dosegel 6 točk, ostali igralci Nemčije tri. Slovenija je iz igre metala 9:12, fantje so blesteli od prvega do zadnjega, na parket bi lahko prišli celo rezervisti. Po minutah se je rezultat gibal: 5. minuta 13:5, 24:9 v osmi minuti in konec prve četrtine 30:9. Slovenija je ob polčasu vodila s 23 točkami razlike, že pred tem pa se je v 16. minuti približala meji 30 točk (39:11).

Drugi polčas je bil tako zgolj formalnost. Košarkarji pa so na parketu nadaljevali zastavljeno delo. Niso popustili niti za milimeter, tako v obrambi kot napadu so bili nekaj razredov boljši od srebrnih iz zadnjega evropskega prvenstva v Beogradu. V 27. minuti je »padla« tudi magična meja 30 točk - 58:28.

Dvoboj "za biti ali ne biti" obeh ekip je po podaljškiju pripadel Italiji, ki je tako ohranila možnosti za preboj med osem najboljših reprezentanc Evrope. Na drugi strani so Turki že pred zadnjim dvobojem s Francijo izven vseh kombinacij za četrtfinale.

Italijani, ki se bodo jutri ob 16.30 pomerili z Nemčijo, so imeli tokrat več sreče kot proti Sloveniji v predtekmovalju. Zelo podobno kot Jaka Lakovič jih bi lahko tudi Ibrahim Kutluay v zadnji sekundi rednega dela potopil s trojko, vendar je povsem neoviran met s strani zgrešil cilj. V zadnjih minutah sta se ekipi izmenjavali v vodstvu, ker pa je Kutluay zgrešil trojko ob zvoku sirene, je sledil petminutni podaljšek. Turki so v štartu povedli s 75:72, a nato do konca niso več dosegli točke. Italija je najprej naredila delni izid 7:0, ko pa je Turkom začela teči "voda v grlo", so Belinelli, Bargnani in Bulleri ohranili mirno roko s črte prostih metov.

Slovenija - Nemčija 77:47 (30:9, 45:22, 63:34)

SLOVENIJA: Čebular 2 (2:2), La-

Marco Belinelli je bil včeraj najboljši strelec italijanske reprezentance (17 točk)

ANSA

kovič 12 (4:6), Dragič 5 (1:3), Nesterovič 13 (1:1), Smodiš 22 (7:9), Slokar 9, Jagodnik 4 (2:2), D. Lorbek 6 (4:4), E. Lorbek 4.

NEMČIJA: Demirel 2 (2:4), Okulaja 5 (0:2), Arigbabu 2, Garrett 3 (3:3), Herber (0:2), Hamann 2, Greene 3, Roller 2, Gruenheid 3 (1:2), Femerling 2, Nowitzki 16 (1:1), Jagla 7 (3:4). PROSTI METI: Slovenija 21:27, Nemčija 10:18. MET ZA DVE TOČKI: Slovenija 19:39, Nemčija 14:41. MET ZA TRI TOČKE: Slovenija

6:13 (Smodiš 3, Lakovič 2, Slokar), Nemčija 3:19 (Nowitzki, Okulaja, Greene). SKOKI: Slovenija 42 (34 + 8), Nemčija 33 (20 + 13).

Italija - Turčija 84:75 (15:29, 34:43, 58:54, 70:70)

ITALIJA: Belinelli 17 (4:4), Mancinelli 9 (3:3), Soragna 10, Mordente 4 (2:2), Bargnani 12 (2:2), Crosariol 4, Bulleri 9 (4:6), Di Bella 2 (2:2), Gigli 17 (3:4).

TURČIJA: Arslan 3, Atsur 8, Akjol

1 (1:2), Kutluay 3 (0:2), Gonlum 5 (1:2), Okur 10 (3:6), Peker 11 (2:2), Turkoglu 34 (9:15).

PROSTI METI: Italija 20:24, Turčija 16:29. MET ZA DVE TOČKI: Italija 20:43, Turčija 13:28. MET ZA TRI TOČKE: Italija 8:26 (Gigli 2, Bargnani 2, Soragna 2, Belinelli, Bulleri), Turčija 11:29 (Turkoglu 5, Atsur 2, Arslan, Kutluay, Okur, Peker). SKOKI: Italija 37 (30 + 7), Turčija 45 (37 + 8).

Stanje

Skupina E

Nedeljski izidi: Portugalska - Izrael 94:85, Grčija - Hrvaška 81:78, Španija - Rusija 81:69. **Vrstni red:** Rusija in Španija 6, Hrvaška in Grčija 4, Izrael in Portugalska 2. **Danes:** Hrvaška - Rusija, Grčija - Portugalska, Španija - Izrael.

Skupina F

Včerajšnji izidi: Italija - Turčija 84:75, Litva - Francija 88:73, Nemčija - Slovenija. **Vrstni red:** Litva, Slovenija 8, Francija 6, Nemčija, Italija 5, Turčija 4. **Jutri:** Italija - Nemčija (ob 16.30), Francija - Turčija, Slovenija - Litva (ob 21.30).

LEGENDA: V četrtfinalu se uvrstijo prve štiri ekipe iz vsake skupine.

ODBOJKA - Na EP v Rusiji od danes tekme drugega dela

»Italija brez pravih menjav«

Nekdanji selektor »azzurro« Carmelo Pittera kljub temu upa, da bodo Italijani vsaj srebrni - »Černic je pravi bojevnik«

Italijanska reprezentanca je v nedeljo doživela prvi poraz na evropskem prvenstvu. Z gladkim 3:0 je izgubila proti Bolgariji in se je tako v drugi del prvenstva uvrstila kot tretja v skupini D. Tekma je bila vseskozi v rokah Bolgarov, ki so z agresivnimi servisi Kostantino-va popolnoma pokopali italijanski sprejem, kar je onemogočalo nadaljnjo gradnjo igre in protinapadov.

Reprezentanca Finske je z nepričakovano sobotno zmago proti Bolgariji (3:1) bila druga v skupini, prvo mesto pa je pripadlo Bolgariji.

Černičeva Italija bo sedaj nadaljevala svoje nastope v skupini F z Rusijo, Poljsko in Belgijo, s katero se bo pomerila že danes (15.30).

Za komentar po zaključenem prvem delu prvenstva smo povprašali odbojarskega strokovnjaka Carmela Pittera, začetnika sodobne italijanske odbojarske šole in obenem tisti, ki je italijansko reprezentanco popeljal do prve, srebrne medalje na svetovnem prvenstvu leta 1978.

»Čeprav smo si predstavljali in napovedovali, da bo v kvalifikacijski skupini najvarnejša le Bolgarija, se je izkazalo, da so bile vse tekme na visokem nivoju in tudi zelo izenačene,« je podal splošno oceno profesor Pittera.

Kaj je bilo odločilno za poraz proti Bolgariji?

CARMELO PITTERA

Mislim, da je bil servis Bolgarov neresljiva uganka za italijanski sprejem, kar je potem pogojevalo vse ostale elemente.

Italijanska reprezentanca nastopa v enaki sestavi kot pred dvema letoma, ko je stopila na vrh Evrope, njegova predstava pa je neprimerljiva ...

Tako. V vseh dosedanjih nastopih smo lahko opazili, da je Italija drugačna. Težave na tekmi s Finsko so pokazale, da ji nekaj manjka. Ne vem, kaj se je zgodilo. Razloge lahko iščemo predvsem v tem, da v ekipi ni bilo tiste prenovitve, ki smo jo pričakovali: Papanoni na primer je bil šibek v sprejemu, obrambi in tudi v servisu, zato ga je Montali na zadnjih dveh tekmah nato zamenjal s Černicem. Trener je v ekipo moral spet vključiti »stare mačke«, ki pa niso opravili celotnega pripravljalnega obdobja,

kar se je v teh prvih tekmah poznalo. **Kaj torej primanjkuje Černičevi Italiji?**

Mislim, da sta servis in sprejem najšibkejši točki letošnje Italije. Tudi v napadu ni kontinuitete: najboljši koordinator na svetu, Alessandro Fei na primer ni dal še tistega doprinosa, ki smo ga vsi pričakovali. Obenem pa mislim, da Montali na klopi nima enakovrednih menjav, kar lahko postane problem. Kot že vrsto let pa je Italija najboljša v bloku, kjer ni drugih konkurentov.

Ali je na sprejem mogoče vplivati ravno zamenjava libera, saj je Farina zamenjal Corsana?

Ne. Farina je odlično libero in tudi najboljši med razpoložljivimi v Italiji. To je dokazal v tekmi proti Hrvaški.

V zadnjih dveh tekmah je v igrišče stopil tudi Matej Černic, ki je okrepil predvsem obrambo. Kako bi ocenil njegovo predstavo?

Matej je zaigral prvič po hujši poškodbi, tako da je bil njegov doprinos pogojen s tem. Sicer pa je Matej zelo pomembna psihološka opora celotni ekipi, on je pravi bojevnik. Upam, da bo že v drugem delu spet zaigral kot zna.

Katere pa so vaše favoritke za zmago?

V prvi vrsti je to Rusija, veliko pa je takih ekip, ki lahko presenetijo. Že v prvem delu smo videli kar nekaj zani-

mivih ekip, kot so na primer Finska, Španija in Nemčija, ki lahko z dobro igro v drugem krogu lahko posežejo tudi po višjih mestih.

Kaj pa Italija?

Upam, da bo srebrna.

Veronika Sossa

Višješolci pozor!

NAGRADA ŠPORT IN ŠOLA

priloge na razpis sprejemamo do 22. 09. 2007

Podrobnejše informacije na

www.zssdi.it

ali v uradih

Združenja slovenskih športnih društev v Italiji
v Trstu, ul. Cicerone 8, tel. 040 635527
in Gorici, C.so Verdi 51/int, tel. 0481 33029

ATLETIKA - SP

Veterani: Ruzzier »zlat« na 10 km

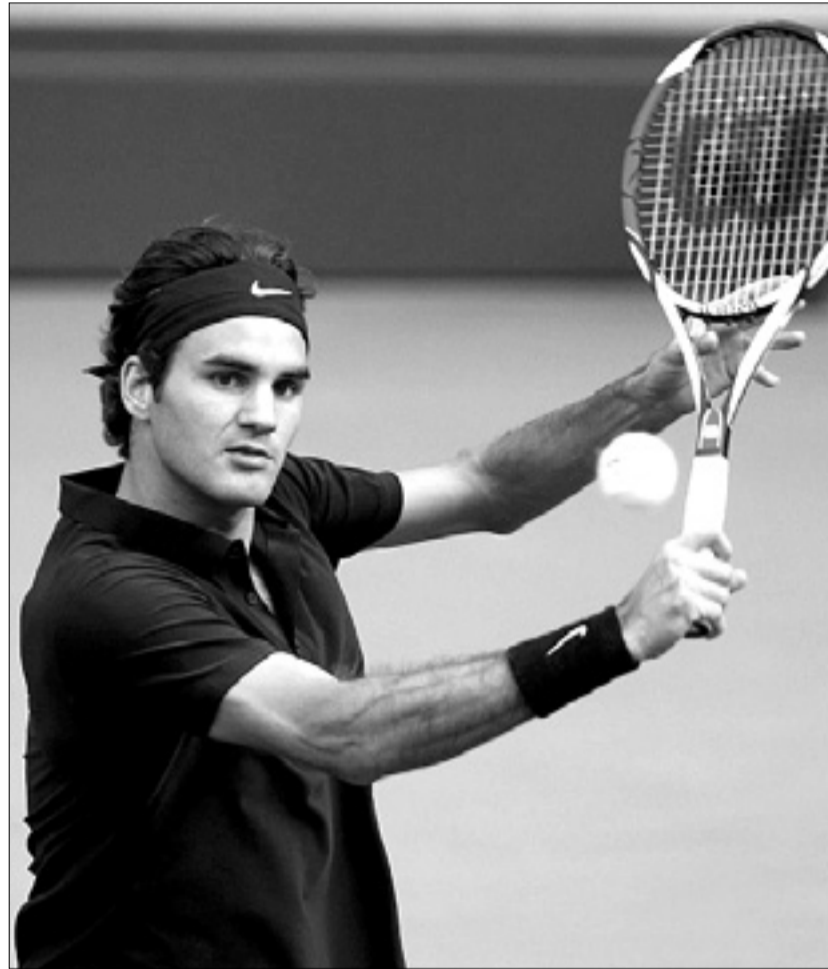
Na svetovnem atletskem prvenstvu za veterane je Lonjerc v dresu reprezentance Slovenije Fabio Ruzzier osvojil naslov prvaka v hitri hoji na razdalji 10 km. V izenačeni tekmi je bil s svojim letos najboljšim časom 48 minut 32 sekund za devet sekund hitrejši od Američana Marka Greena, tretji pa je bil zmagovalec četrtkove tekme na 5 km Rus Anatoli Ovcinikov, zaostal pa je za 19 sekund. Na nabrežju v kraju Misano Adriatico je Ruzzier predvsem postregel s taktično zelo dobrim nastopom. Zaradi velike vročine (31 stopinj) in vlage je začel previdneje in dovolil nekaterim tekmečem, da so diktirali tempo. Vodilni Rus Kiseljev je odstopil po petih kilometrih, popustila pa sta tudi Čilenec Barrera in Nemec Prieler, ki sta ravno tako začela hitreje od Lonjerca. Green in Ovcinikov - oba sta štiri leta mlajša od Ruzzierja - sta bila stalno za petami našega atleta, a njegove zmage nikoli nista ogrozila.

»Bila je to ena mojih najlepših zmag. Pred dvema letoma sem v San Sebastianu zmagal s poldrugo minuto prednosti, tokrat pa je bila tekma zelo težka. Ovcinikov, ki je bil nazadnje na tej razdalji svetovni prvak v kategoriji M45, se je na prvenstvu predstavil kot favorit, saj je imel najboljši čas, vendar pa sem ga vseeno premagal«, se je veselil uspeha Ruzzier, ki je tekmo dokončal brez opomina. Skupno je v kategoriji M50 nastopilo 37 tekmovalcev iz 14 držav. Ruzzier bo v petek tekmoval še na razdalji 20 km, ki je pravzaprav njegova paradna, tako da lahko od njega, po četrtkovem srebru na 5 km in včerajšnji zmagi, pričakujemo še eno odličje.

TENIS - Po 4. zaporedni zmagi na odprtem prvenstvu ZDA

Roger Federer vse bližji Peteju Samprasu

Osvojil je že 12 turnirjev za veliki slam, legendarni Američan pa štirinajst

Roger Federer je v petih letih petkrat zmagal v Wimbledonu, štirikrat na US opnu, trikrat v Avstraliji, še nikoli pa na Roland Garrosu v Parizu, kjer je dvakrat izgubil v finalu

ANSA

NEW YORK - Švicar Roger Federer je še četrtrič zapored zmagal na odprtem teniškem prvenstvu ZDA v New Yorku. V finalu je najboljši igralec na svetu in prvi nosilec turnirja premagal tretjopostavljenega Srba Novaka Djokovića s 7:6 (4), 7:6 (2) in 6:4. Šestindvajsetletni Švicar je prvi tenisač, ki mu je po letu 1925 štirikrat zapored uspelo slaviti v New Yorku, z 12. naslovom na turnirjih za grand slam pa se je na drugem mestu večne lestvice izenačil z Avstralcem Royem Emersonom, zaostaja pa le še za slovitim Američanom Petom Samprasom, ki je osvojil 14 naslovov.

Federer, ki je že 188 tednov ali debela tri leta na vrhu lestvice ATP, je vlogo prvega favorita z Djokovićem, prvim srbskim igralcem v finalu US Opna, potrdil vedno takrat, kadar je bilo to v dvoboju najbolj potrebno in zanesljivo dobil obe podaljšani igri. V prvem nizu je Djokoviću ubranil kar pet žogic za izgubo servisa, vendar je imel tudi 20-letni srbski igralec morda malce preveč spoštovanja do slovitega Švicarja in tudi zato izgubil uvodni niz.

Podobna je bila zgodba v drugem nizu, ko je Djokoviću uspelo odvzeti servis Federerju in povesti celo s 4:1, a prednosti ni obdržal, prav tako pa je imel ob koncu niza pri vodstvu s 6:5 dve žogici za izenačenje na 1:1 v nizih. Srbski igralec, ki je od 9. julija na tretjem mestu lestvice ATP in je nedvomno največje presenečenje v letu 2007, v odločilnih trenutkih enostavno ni zbral hladnokrvnosti, s katero bi poskrbel za preobrat. Manjkal mu je tudi vedno potrebni kanček športne sreče. Nenazadnje je Djoković na turnirju v Montrealu že dokazal, da je trenutno eden redkih v teniški karavani, ki ob dobrem dnevu lahko užene 26-letnega Švicarja.

Napet je bil tudi tretji niz, saj tudi Federer ni igral brez napak, ponovila pa se je zgodba iz prvega in drugega niza. Odločilne točke je spet dobil prvi igralec sveta, petkratni zmagovalec Wimbledonu.

ŽENSKI FINALE: Justine Henin (Bel/1) - Svetlana Kuznjecova (Rus/4) 6:1, 6:3

GIMNASTIKA - Velik uspeh na 40. svetovnem prvenstvu v Stuttgartu

»Zlati« Petkovšek in »srebrni« Pegan priborila Sloveniji ekipno 4. mesto med 81 državami

Kitajci pobrali pet zlatih, dve srebrni in eno bronasto kolajno - Prispevek tržaškega kluba Artistica '81 k uspehu Italijank

Mlada Italijanka Vanessa Ferrari je Italiji priborila edino medaljo v mnogoboju, kjer je bila tretja, na parterju pa se je morala zadovoljiti s šestim mestom

ANSA

nastop v Pekingu zasluži,« je povedal trener Edi Kolar.

Sicer je kvalifikacijsko prvenstvo za olimpijske igre leta 2008 v Pekingu, največji gimnastični dogodek vse od OI v Atenah leta 2004, minilo v znamenju kitajskih telovadcev, ki so v Stuttgartu pobrali pet zlatih, dve srebrni in eno bronasto kolajno. Na drugem mestu so, zgolj po zaslugi odlične ženske vrste, pristali Američani (štiri zlate, dve srebrni in bronasta kolajna), tretji pa so bili domačini Nemci (zlato, srebro in bron). Uspeh Petkovška in Pegana ima še toliko večjo težo, saj sta Sloveniji na lestvici najuspešnejših držav prvenstva - leto dni pred Pekingom je nastopilo rekordnih 299 telovadcev in 252 telovadka - z uspehoma pritelovadila celo četrto mesto med 81 reprezentancami sveta.

Italiji so največ zadoščenja prinesla dekleta, čeprav se je morala Vanessa Ferrari tokrat zadovoljiti s tretjim mestom v mnogoboju, v parterju pa je bila šele šesta. Odlično četrto mesto v ekipni konkurenci pa »azzurram« odpira pot na olimpijske igre, pri čemer sta svoj delež k uspehu prispevali tudi Tržačanki Francesca Benolli in Federica Macri, kot rezerva v postavi pa je nastopila tudi Sara Bradaschia. To je vsekakor nov dokaz o kvaliteti šole tržaškega društva Artistica 81.

Nemci so se, vsaj po marketinški plati, izkazali kot odlični prireditelji prvenstva, saj so že nekaj dni pred začetkom povsem razprodali dvorano Hanns-Martin-Schleyer. Dvorana je namreč vse dni pokala po šivih in se tresla od glasnega navijanja v slogu nogometnih obračunov, prireditelji pa so izračunali, da si je prvenstvo ogledalo več kot 80.000 ljubiteljev gimnastike. Ob tem so prvič na gimnastičnih prvenstvih uvedli novost - najboljšim so odličja podeljevali kar sredi mesta in tudi tam se je dan za dnem odvijalo pravo praznovanje. V nedeljo se je na ulicah Stuttgarta ob podelitvi zbralo več kot 8000 ljubiteljev gimnastike.

Naslednje prvenstvo bo leta 2009 v Birminghamu.

ROLKANJE - Državno prvenstvo

Tekma v reber na 2000 m naporna za kriške rolkarje

Devet medalj na državnem prvenstvu v rolkanju je odlični izkupiček kriškega društva in obenem potrditev, da se v Križu res kvalitetno dela tako v članskih kot mladinskih kategorijah. Po sobotnih odličnih rezultatih v sprintu so Mladinini rolkarji v nedeljo tekmovali v rebru od Cesana do Sestriera na nadmorski višini 2000 metrov, ki je bil za vse zelo naporen, predvsem za naše rolkarje, ki so navajeni trenirati v Križu.

V članski konkurenci je bila tokrat na 9,5 km Mateja Bogatec peta. Vse do konca je bila v boju za tretje mesto, a ji je pred ciljem zmanjkalo moči. Čeprav reber ni njena paradna disciplina, je Mateja dokazala, da je konkurenčna tudi tam. Zmagala je Vivana Druidi (Forestale).

David Bogatec je pri članih bil 16.

in je od prvouvrščenega Alfia Di Gregoria zaostal 16 minut.

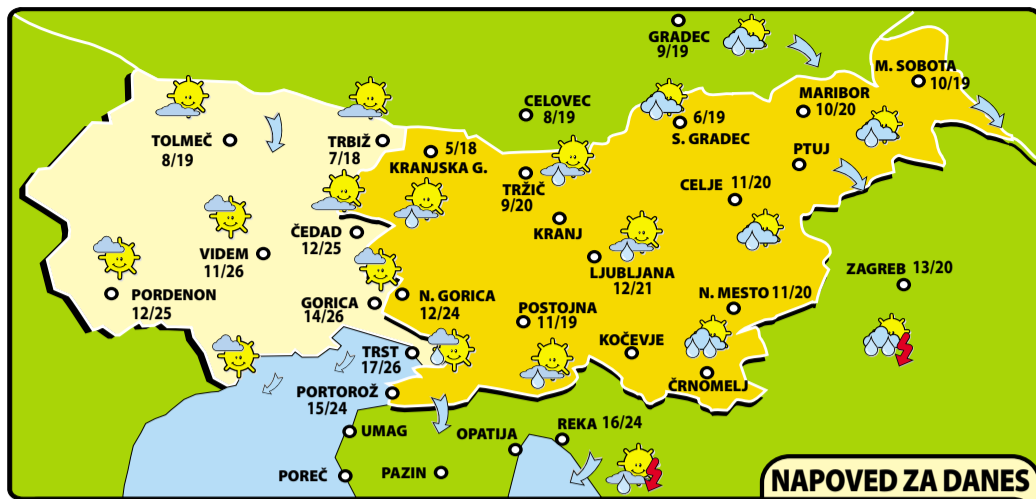
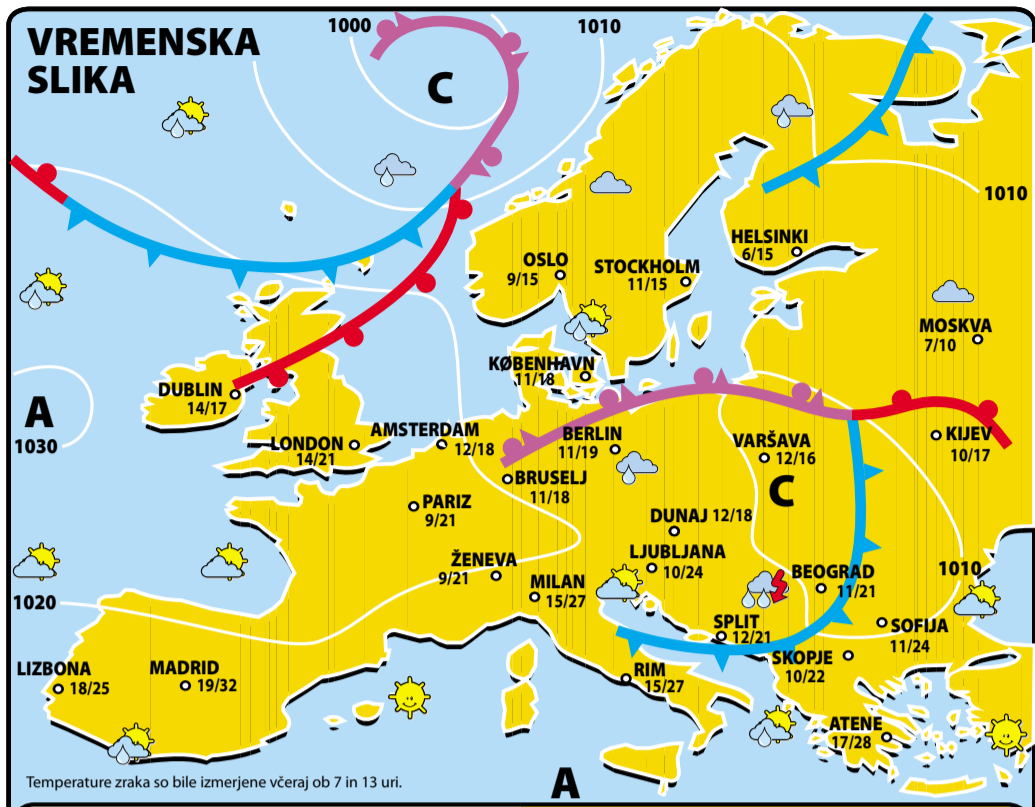
Mladinini rolkarji so se izkazali tudi v mladinskih kategorijah. Med začetniki je bil Luka Ghira 2., drugo mesto je zasedel tudi Niki Hrovatin pri začetnikih in potrdil tudi v rebru odlično formo. V isti starostni kategoriji je bil Nicola Iona deseti. Rudi Balzano je tudi v rebru dosegel četrto mesto med naraščajniki, Katarina Kariž (naraščajnice) pa je bila osma. V kategoriji veteranov M3 pa je bil Enzo Cossaro srebrni. Na skupni društveni lestvici je kriško društvo zasedlo peto mesto.

Konec tedna bo v Turčiji še zadnja preizkušnja svetovnega pokala, kamor bosta že v sredo odpotovala Mateja in David Bogatec.

STUTTGART - Slovenska telovadca Mitja Petkovšek in Aljaž Pegan sta tudi na jubilejnem 40. svetovnem prvenstvu v moški in ženski športni gimnastiki v Stuttgartu poskrbela za nov izjemen uspeh slovenske gimnastike. Najprej je Petkovšek na bradlji osvojil naslov svetovnega prvaka, po letu 2005 drugega v karieri, ki mu je za nameček prinesel tudi nastop na olimpijskih igrah 2008 v Pekingu. Le malo je do enakega uspeha zmanjkalo Peganu na drogu, saj ga je šele z zadnjim nastopom dneva prehitel domačin Fabian Hambüchen. Pegan je tako po zlato iz leta 2005 in dveh srebrnih kolajnah (2002, 2006) osvojil še četrto odličje na SP, a vsaj za zdaj ostal brez tako zelenega nastopa na OI. Petkovšek je v finalu na bradlji poskrbel za pravo dramo. Sestava mu ni najbolje uspela, a k sreči se je izkazalo, da so imeli tekmeči s svojimi težkimi vajami še več težav kot slovenski as, končno odločitev o zlato pa je padla, ko je »padel« tudi zadnji nastopajoči telovadec na bradlji, branilec naslova Kitajec Yang Wei. »Tako, ko sem opravil sestavo, mi je bilo grozno pri srcu. Zavedal sem se, da sem naredil premalo, da

bi lahko konkuriral Azijcem, sploh pa s takšno vajo. Če bi mi uspela 'idealka', res lepa vaja, potem se že lahko vmešam v boj, a da se je na koncu vse skupaj tako razpletlo, še kar ne morem verjeti ... Lahko rečem le: noro, noro!« se je po drugem naslovu svetovnega prvaka v karieri prešerno veselil Petkovšek.

Medtem pa je Pegan svojo nalogo opravil odlično, uspela mu je dobra sestava in vse je šlo kot po maslu, a le do nastopa zadnjega telovadca, domačina Fabiana Hambüchna. Ta je prikazal novo dobro predstavo in prepričal naravno idealen slovenski razplet letošnjega prvenstva. Pegan je sicer osvojil še četrto kolajno na svetovnih prvenstvih, a kljub izjemnemu dosežku na zmagovalnem odru ni mogel skriti razočaranja, čeprav ima še eno možnost, da bi dolgoletno uspešno kariero v svetovnem vrhu le kronal tudi z nastopom na olimpijskih igrah. Odločili smo se, da bomo Mednarodno gimnastično zvezo zaprosili za posebno povabilo, t. i. wild card za nastop na olimpijskih igrah. Aljaž je namreč edini med telovadci na drogu na zadnjih treh prvenstvih stal na odru za zmagovalce in si brez dvoma

NAPoved ZA DANES
 V nižinah in ob morju bo pretežno jasno ali zmerno oblačno. Ob morju bo pihala zmerna burja. V gorah bo zmerno oblačno do spremenljivo. Zgodaj zjutraj bodo ponekod v vzhodnih predelih še možne padavine, nato se bo vreme naglo izboljšalo.
 Danes bo sprva oblačno, dež bo zjutraj večinoma ponehal, kasneje v jugovzhodni Sloveniji. Čez dan se bo delno zjasnilo, predvsem na vzhodu se bodo še lahko pojavljale krajevne plohe. Ponekod bo pihal severozahodni veter, na Primorskem šibka burja. Najnižje jutranje temperature bodo od 5 do 12, ob morju 15, najvišje dnevne od 18 do 22, na Primorskem okoli 24 stopinj C.

NAPoved ZA JUTRI
 Ob morju in v nižinah bo povečini pretežno jasno. V gorah bo dopoldne sončno, v popoldanskih urah bo nastalo nekaj oblačnosti. Ob morju bodo pihali šibki krajevni vetrovi.
 V sredo in četrtek bo sončno, po nekaterih nižinah bo sprva megla ali nizka oblačnost.

Naše kraje je v minuli noči prešla oslabiljena severna hladna fronta. Za njo bodo pritekali bolj suhi severni tokovi.
 Nad vzhodno Evropo je območje nizkega zračnega pritiska. Hladna fronta je ponoči ob severozahodnih vetrovih prešla Slovenijo. Za njo priteka nad naše kraje spet bolj suh zrak.

DOLŽINA DNEVA
 Sonce vzhaja ob 6.38 in zahaja ob 19.25. Dolžina dneva 12.47.

LUNINE MENE
 Luna vzhaja ob 5.24 in zahaja ob 19.17.

PLIMOVANJE
Danes: ob 4.23 najnižje -60 cm, ob 11.03 najvišje 54 cm, 17.04 najnižje -37 cm, ob 22.40 najvišje 37 cm.
Jutri: ob 4.44 najnižje -55 cm, ob 11.22 najvišje 52 cm, 17.29 najnižje -39 cm, ob 23.07 najvišje 35 cm.

BIOPROGNOZA
 Vremenska obremenitev bo v torek zjutraj slabša in dopoldne ponehala. Večji del dneva bo vremenski vpliv ugoden za večino ljudi, le nekateri bolezenski znaki bodo še okrepljeni.

MORJE
 Morje skoraj mirno, temperatura morja 22,0 stopinje C.

TEMPERATURE V GORAH °C
 500 m18 2000 m4
 1000 m13 2500 m0
 1500 m8 2864 m-2

UV INDEKS
 Ob jasnem vremenu bo UV indeks po nižinah sredi dneva 5,5 in v gorah 6.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

PARIZ 21.9., 12.10. 342€ Izlet po programu Hotel 3*, 3 dni, letalo iz LJU	AMSTERDAM 26.9., 27.10. 215€ Izlet po programu Hotel 3*, 5 dni, avtobus iz LJU	JORDANIJA 24.10. 690€ Potovanje po programu Hotel 3*, 6 dni, letalo iz LJU	EGIPT 23.9., 30.9. 666€ Križarjenje po Nilu Hotel 5* 8 dni po programu, letalo iz LJU	NOVA GORICA Kidričeva 20 tel: +386 5 333 42 43	SEŽANA Partizanska 37a tel: +386 5 734 14 10	KOPER Pristaniška 2 tel: +386 5 627 84 10

LastMinuteCenter ILIRIKA TURIZEM d.o.o. - Ljubljana, Slovenska cesta 51 in 27 - Telefon: 01/234 88 88, 244 55 55 www.lastminutecenter.si

DOPIS IZ PARIZA - Razstava v Inštitutu arabskega sveta (IMA) Furusija ali o raznolikosti umetnosti islamske konjenice

V « Institut du monde arabe » (Inštitut arabskega sveta) poteka razstava » Furusiyya« ali umetnost islamske konjenice, ki nas opozarja na raznolikost muslimanskega sveta in nam odkriva njegove nepoznane plati. Muslimanski svet se je od 8. st. dalje širil proti vzhodu in zahodu, v teku stoletij je zajel območje od Indije do Španije ter vključeval je več narodnosti. Seveda se je tudi umetnost konjenice spreminjala glede na kraj in čas. Sicer pa Furusija ni le umetnost orožja oziroma bojevanja: gre predvsem za vrednote in načela. Muslimanskega vojščaka bi lahko primerjali s srednjeveškimi vitezi ali japonskimi samuraji, ki so sledili določenemu etičnemu kodeksu in so skrbeli tudi za duhovno plat, eni z molitvijo, drugi z meditacijo.

Sedež Inštituta arabskega sveta

Vrednote islamskega bojvnika bi lahko strnili v izrazu »džihad«, ki še zdaleč ni omejen na sveto vojno proti nevernikom. Vsak vojak je moral seveda obvarovati svojo državo in ljudstvo pred sovražniki, toda to je tisto, kar muslimani imenujejo mala džihad. Pomembnejša je velika džihad oziroma tisti boj, ki ga vsakdo vodi v sebi z namenom, da bi se izboljšal, da bi dosegel višjo duhovno raven. Vojna ni bila le boj proti sovražniku, ampak tudi osebna preizkušnja in in kot taka je prinašala duhovno oplemenitev. Na primer, Ali, Mohamedov zet, ni obglavil sovražnika, ki mu je pljunil v obraz, ker bi to naredil iz jeze in ker pravi vojščak nikoli ne uporabi orožja za maščevanje.

Vsak bojvnik je doseženi položaj razkazoval z opremo in njenim okrasjem, ki sta se razlikovala glede na kraj in čas. Bodal, na primer, je bilo nešteto vrst: afganski oziroma perzijski kards, ki je spominjal na kuhinjski nož, indijski šilanums, ki je lahko prebodel oklep itd. Prav tako so se razlikovali loki, meči, sablje... Sicer umetnost v islamu ni in ne obstaja kot sama sebi namen, ampak ima vedno določeno funkcijo; okras, na primer, je lahko varoval pred zli silami. V ta namen so bili vgraverani stihii ljubzenskih ali bojnih poezij, podobe živali itd. (Kot na primer, glasba janičarjev ni bila omejena le na vojaške koračnice, ampak je vključevala tudi nežne poezije.) Nekateri menijo, da je bilo Furusije konec z uveljavitvijo strelnega orožja, drugi, da se nadaljuje še danes. Namreč v nekaterih arabskih deželah, na primer v Magrebu, še obstaja kultura konja, le da se večine konjenikov ne kažejo več v boju, ampak v tekmovaljih.

Razstava »Furusiyya« nam prikazuje bogastvo islamskega sveta. V tem smislu je pomembno delovanje »Instituta de monde arabe« (IMA), ki je bil ustanovljen leta 1977 z namenom, da bi nudil možnost spoznavanja arabskega sveta in je rezultat sodelovanja med Francijo in 22 arabskimi državami (Alžirijo,

Del oklepa islamskega konjenika

Saudsko Arabijo, Bahreinom, Džibutijem, Egiptom, Arabskimi emirati, Irakom, Jordanijo, Kuvajtom, Libanonom, Libijo, Marokom, Mauritanijo, Omanom, Palestino, Katarjem, Somalijo, Sudanom, Sirijo, Tunizijo in Jemenom). IMA organizira razstave, koncerte, predavanja itd. Od leta 1996 deluje tudi jezikoslovni inštitut, ki nudi tečaje in različne publikacije. V IMA delujejo tudi knjigarna, kavarna in restavracija, tako da po kulturni plati lahko poskrbimo še za želodeček oziroma spoznavanje kulinarčnih specialitet. Glede na današnja dogajanja je delovanje Inštituta še posebno dragoceno, saj je raznoliki islamski oziroma arabski svet praviloma vržen v en sam koš, s kupom stereotipov.

Jana Radovič

FRANCIJA - Dnevni tisk Brezplačnik prvič najbolj bran list

PARIZ - Brezplačni dnevnik 20 minut je prvič postal najbolj bran dnevnik v Franciji. Glede na včeraj objavljeno javnomnenjsko raziskavo ima brezplačni dnevnik 2,4 milijona bralcev in je tako prvič prehitel športni časnik L'Equipe z 2,36 milijona bralci. Na tretje mesto se je prav tako uvrstil brezplačni časopis Metro z 2,04 milijona bralci, sledi pa Le Parisien z dvema milijonoma bralcev. Sledijo Le Monde z 1,89 milijona bralcev (povečanje števila bralcev za 2,4 odstotka), Le Figaro z 1,19 milijona bralcev (povečanje za 0,3 odstotka), Liberation z 806.000 (plus 0,6 odstotka), Les Echos s 608.000 (minus 11,2 odstotka), La Tribune s 383.000 (minus 6,8 odstotka), La Croix s 356.000 (minus 6,6 odstotka), L'Humanite s 313.000 (minus 5,3 odstotka) in France Soir s 188.000 bralci (minus 25,7 odstotka).

Število bralcev brezplačnih časnikov se je v Franciji v obdobju od junija lani do junija letos povečalo za 14,3 odstotka, in sicer na 3,49 milijona bralcev, plačljivi časopisi pa so v enakem obdobju lani zabeležili upad bralcev za štiri odstotke, in sicer na 7,76 milijona bralcev.

Britanski milijonar zadel na lotu

LONDON - Na britanski loteriji se je sreča tokrat nasmešnila anonimnemu dobitniku, za katerega pa se je izvedelo, da je že tako ali tako milijonar. Srečnež, ki bo svojemu bogastvu dodal še 26,5 milijona funtov (39 milijonov evrov), je lastnik nekega podjetniškega imperija. Dobitnik že sedaj prebiva v milijon funtov vredni hiši in je lastnik flote dragih avtomobilov, med drugim tudi rolls roycea. »Neverjetno je, da je glavni dobitnik dobil prav milijonar.

Odločen pa je, da ostane anonimni,« je še povedal anonimni vir. Poslovnež je konec avgusta zadel drugi največji dobitnik na loteriji v Veliki Britaniji. Ker se je oglasil pet dni prepozno, je sicer na račun obresti izgubil 23.000 funtov.

Tudi Kitajci imajo svojo Nessie

PEKING - Nek kitajski televizijski novinar je zatrdil, da je posnel kitajsko različico pošasti Nessie iz škotskega Loch Nessa. Kot je poročala kitajska tiskovna agencija Xinhua, naj bi pošast po navedbah novinarja strašila v jezeru Tianchi na severovzhodu države. Da na blatnem dnu tega vulkanskega jezera živi pošast, sicer že stoletje govori legenda. (STA)